

N.º 2 PRIMAVERA DEL 1984

Viajara!!

PUBLICACIÓ PER A LA GENT
CULTURALMENT ACTIVA

Refer voluntàriament el que han desfet els professionals - La recuperació - El Centre de Recerques i d'Estudis Alternatius - UHRWURM i Alternative Liste Graz - El Noé de Salzburg - El Equip de Treball de Cultura Popular de la Verneda de Sant Martí - Grup de Recerca de Cultura Popular de Ponent - Cultura popular i animació cultural - Entrevista al Toni Puig.

promotora de cultura popular

SUMARI

- 3.- EDITORIAL:
FANTASMES.
- 4.- CARTELLERA.
- 5.- I...:
REFER VOLUNTARIAMENT EL QUE HAN DESFET ELS PROFESSIO-
NALS - *Xavier Garcia.*
- 6.- ALTRAMENT:
LA RECUPERACIÓ - *Jaume Sobrevals.*
- 7.- EL CENTRE DE RECERQUES I ESTUDIS ALTERNATIUS - *Eduard Vinya-
mata.*
- 8.- REUS, PARÍS, LONDRES:
UHRWURM.
ALTERNATIVE LISTE GRAZ.
- 9.- EL NOË DE SALZBURG.
- 12.- CADA TERRA FA SA GUERRA:
LA CULTURA POPULAR EN UN BARRI PERIFÈRIC; ELS EQUIPS DE
TREBALL DE CULTURA POPULAR DE LA VERNEDA DE SANT MARTÍ -
Eduard Miralles.
- 15.- GRUP DE RECERCA DE CULTURA POPULAR DE PONENT - *Xavier Mas-
sol.*
- 17.- SOTA LA PLOMA:
CULTURA POPULAR I ANIMACIÓ CULTURAL - *Bienve Moya.*
- 21.- RELIGATS:
LES ENQUESTES DE LA JOVENTUT A CATALUNYA.
ENERGIA I DEPENDÈNCIA NACIONAL. PER UNA ALTERNATIVA ECO-
LOGISTA.
- 22.- LA BANYA DE BOU.
- 23.- A LA INTEMPÈRIE
CONVERSA AMB TONI PUIG - *Eulàlia Castanys i Jaume Sobrevals.*

ACLARIMENTS:

La premsa i l'atabalament que comporta la confecció d'un primer número, han fet que a l'anterior **VIA FORA!**, apareguessin uns errors involuntaris que volem remarcar i demanar-vos en disculpes:

- L'article d'en Josep Vicens va ésser repicat a correuita, apareguent-hi nombroses errades.
- A l'article d'en Wenceslau Soler vam menjar-nos una part del títol (aquest hauria d'haver estat: «Mare por, els animadors culturals ja són aquí!»).
- A l'entrevista amb la Teresa Codina van aparèixer dos noms que vam d'haver de suprimir manualment.
- A la introducció d'en Russell Means, vam suposar que erem els primers en traduir aquest article. Doncs no, en Xavier Garcia ja ho va fer al reproduir-lo en el seu llibre «Supervivència 2000».

VIA FORA!, N.º 2 Primavera del 1984. Publicació per a la gent culturalment activa. En aquest número ha col·laborat en la traducció en Jordi Mas. Edita Associació Enllaç, Promotora de cultura popular. Apartat de correus número 85 RIPOLLET el Vallès Occidental. Telèfons: 691 27 72 i 692 51 83. Imprès als PP.CC. per Copisteria Xaloc, Carrer de Concepció Arenal, 261, Barcelona-30 - el Barcelonès. A.L. B-13925/1984.

FANTASMES

*PER TOTES LES COMARQUES DE LA MUNTANYA
VA UN FANTASMA PASSANT.
GUARDEU LA PALLA.*

Ara que, qui més qui menys, tenim vacances i molts no sabem què fer-ne (és tan poc l'hàbit adquirit) podríem acabar de llegir aquesta editorial que igual en treiem alguna idea. Per a no caure en el parany de l'oci consumista (ja que hem deixat de *produir* com a mínim deixem de *consumir*) i alhora viure d'una altra manera l'estiu, treballant (!) voluntàriament fent un servei civil, col·laborant en una feina de caire social, fent coneixença de gent de diferents països i coneixent potser també terres llunyanes, us recomanem que, posant-vos en contacte amb el S.C.C.T., us aneu a qualsevol dels camps de treball que s'organitzent arreu del món, coordinats pel Servei Civil Internacional. Ja ens en tornareu resposta!

No obstant, si sou introvertits de mena i us preferiu perdre per les muntanyes o planes de la nostra terra amb motxilla a l'esquena i un grapat d'il·lusions a compartir entre vosaltres i el cel, enhorabona!: tindreu oportunitat de conèixer el fantasma del que ens parlen Al Tall al principi. Aquest fantasma, sabeu?, buida els pobles, desertitza tant com els incendis i elimina d'arrel la cultura rural, base tradicional de la nostra cultura popular. I aquest procés no és nou, ja que al segle passat ja donà lloc a aquell altre «fantasma que ronda Europa», fet famós per en Carles i en Frederic. La despoblació rural, la superconcentració urbana i la pèrdua d'arrels i de ritmes de vida fou tot un, i així ens trobem ara, amb una cultura aliena que no respon als nostres interessos sinó que, a sobre, ens crea problemes.

El procés dinamitzador que ens tregui d'aquest atzucat passa, entre d'altres camins, pels que podem començar a trepitjar aquest estiu: les drecceres desusades, els camins fets malbé que menen als pobles deshabitats, a les valls novament feréstegues. Cal una reordenació racional de territori, buidant les grans aglomeracions urbanes i creant una xarxa de ciutats mitjanes on, disposant de tots els serveis bàsics, sigui possible escoltar els ocells cada matí (però sense que estiguin en-gabiats, si us plau!).

*FURGA, FURGA, FANTASMA,
FURGA I CREA ENEMICS
QUE ET COUS LA TRAMPA.*

LES ENGRUNES.

Si tens algun moble, roba, electrodomèstic, atuell de la casa, joguines, objectes que no fas servir. Si tens papers, revistes, diaris, ampolles de xampany, pa sec, plàstic, i ens ho vols donar, truca als telèfons:

371.46.87 (Montse). - Esplugues de 9 a 1 i de 4 a 8.

372.96.02 (Anton). - Esplugues Horari de comerç.

371.60.49 (M. Lluïsa). - Esplugues de 19 a 23 h.

i passarem a recollir-ho.

Si no és molta cosa i ens ho portes a la casa de «Les Engrunes», Plaça de Santa Magdalena, 12 (Pl. de l'Ajuntament) -Esplugues del Llobregat-, t'ho agraïrem i a més, podrem conèixer-nos directament. Gràcies.

JUDICI A LA CULTURA POPULAR

Els companys i companyes de la colla de diables del GRECP de Lleida ens comuniquen que han estat denunciats per una senyoreta a qui van cremar la jaqueta en una actuació de Carnaval. Com que tots sabem que qui no vulgui pols no ha d'anar a l'era i estem tips de què s'ataqui la cultura popular des de tots els frons, ens afegim a la campanya informativa a l'espera de la data del judici. Mentre, podeu posar-vos en contacte amb el Grup de Recerca de Cultura Popular de Ponent, carrer Major, 47, Lleida, el Segrià.

SERVEI DE TRANSPORT

La Comissió Econòmica de «la Crida», mitjançant un acord amb l'empresa «Catalunya Express», ofereix un acurat servei de transport per ciutat i carretera. Ultra l'avantatge d'uns preus ajustats, podeu col·laborar amb els objectius de «la Crida». Telefoneu al 218.43.95 i pregunteu per Carles Garcia i Soler.

PAPERS DE JOVENTUT CRIDA ALS COL·LECTIUS JUVENILS.

Estem muntant un gran dossier sobre grups juvenils, i per això fem una crida perquè tots els col·lectius, cooperatives, fanzines, segells independents, grups ecologistes, ... ens escriguin i ens passin informació de tot el que fan.

Esperem la vostra correspondència a Papers de Joventut, carrer de la Princesa, 6, 1er, Barcelona-3 -El Barcelonès-.

PREMI VILA DE PERPINYÀ.

Organitzat per l'Ajuntament de Perpinyà, es crea aquest premi per a obres originals de literatura i monografies diverses redactades en català, amb un import de 25.000 francs.

Es tracta de la convocatòria per l'any 1985 i tindrà una periodicitat bianual. Per a més informació, dirigiu-vos a l'Ajuntament de Perpinyà-Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana, 42 avinguda de Gran Bretanya, 66000 Perpinyà -El Rosselló-, abans del 31 de desembre del 1984.

S.C.C.T.

El Servei Català de Camps de Treball, entitat catalana adherida al Servei Civil Internacional (S.C.I.), coordina els esforços per tal de viure d'una altra manera la solidaritat internacional. Facilita informació de Camps de Treball d'arreu del món per a qui vulgui anar-hi. Igualment, recull iniciatives de casa nostra de cara organitzar-hi camps de treball. D'aquesta manera, si teniu un projecte vàlid per acondicionar antics casals, netejar camins, bastir centres de joventut, o qualsevol altra tasca amb finalitat social no lucrativa, podeu demanar-los consell per tirar-lo endavant mitjançant un camp de treball. Descobrireu una altra manera de treballar ajudant-vos mútuament. Per a més informació, S.C.C.T., carrer de Casp, 49, telèfon 231.13.57, Barcelona-10 -El Barcelonès-.

REFER VOLUNTARIAMENT EL QUE HAN DESFET ELS PROFESSIONALS

Xavier Garcia.

No hi ha més remei que aferrar-se a les evidències, volgudament complicades pels nostres planificadors. Durant vint-i-cinc anys hem viscut l'apogeu de la màquina industrial i de la industrialització de les necessitats primàries, així com de *necessitats* de les que podíem perfectament prescindir, sense caure en la caverna com tant sovint s'ha dit.

Tota aquesta inflació objectual —que va paral·lela a la inflació econòmica i, en definitiva, a l'atur— ha estat alimentada per un exèrcit d'assalariats de coll blanc encarregats de difondre el benestar del creixement industrial i d'aplicar les teràpies correctores que el sistema, indubtablement, havia de produir al cos social. Eren els professionals, els que sabien i decidien sobre unes masses urbanes que, per excessives, podien fer molt poc per escapar a la tirania del bombardeig del consum, de la informació i de la velocitat.

Tots, consumidors i consumits, devoradors de Natura i devorats per l'artifici, érem víctimes, i alhora còmplices, de cada nou invent del sistema, a qui acom-

panyava indefectiblement l'aparell corrector de les disfuncions ja previstes, amb la qual cosa la bola no feia més que incrementar-se. Ara estem vivint l'estrall d'aquesta explosió.

Això vol dir: no hi ha teoria unificadora que salvi per si sola. Això també vol dir: cal refer (tornar a cosir) el teixit popular desfet per la intoxicació dels professionals, i els únics que poden fer-ho voluntàriament, és a dir, volent-ho, és la part del poble que s'ha espolsat el jou de l'alienació. Arreu del món són ja deu milions de persones que treballen en organitzacions no governamentals en favor de la simplicitat, l'autosuficiència i el creixement orgànic.■

Xavier Garcia (Vilanova i la Geltrú, 1950); periodista i ecologista; autor, entre d'altres, de *Supervivència 2000*.

GREENPEACE

El Greenpeace és una entitat que, entre d'altres, té els següents objectius:

La fi de la producció d'armament atòmic; l'atur dels abocadors de productes químics i atòmics al mar; la salvaguarda de foques, balenes i dofins, i acabar amb l'enverinament del medi amb productes perillosos.

Si voleu material i més informació sobre el concepte de supervivència del nostre medi, envieu 2,40 D.M. (marcs alemanys) a:

GREENPEACE-Informationsdienst
Hohe Brücke 1-Haus der Seefahrt
2000 Hambrugs 11
ALEMANYA FEDERAL (DFR).

ESCOLA DE CERÀMICA

L'Escola de Ceràmica de La Bisbal organitza curssets durant l'estiu d'una durada mitja de dues setmanes. Si us interessa rebre més informació, n'aconseguiu al telèfon 972/64 07 94 o a l'apartat 13 de la Bisbal (Baix Empordà).■

LA RECUPERACIÓ

Jaume Sobrevals.

Volguem o no ens troben immersos dins d'una realitat competitiva que idolatra el consum, basada en la producció i el màxim benefici. D'aquesta manera, no és d'estranyar que quan algun element del procés productiu no rendeix el màxim o no coadjuva als megalòmans fins de la societat, aquesta el margini. Aquest procés pot presentar dues formes: llençant-lo a les escombraries, en el cas d'un objecte, o abocant-lo a l'atur, en el cas d'un subjecte. Per això és esperançadora tota iniciativa que intenti fer front a aquesta marginació en els dos aspectes: creant nous llocs o noves formes de treball i reaprofitant materials i objectes que la societat bandeja.

A la primera part d'aquest article veurem l'experiència de reciclatge (sobretot de paper) duta a l'estat francès. La informació ha estat recollida bàsicament de la publicació governamental del Secretariat d'Estat per al Medi Ambient i per a la Qualitat de Vida «Actualité Environnement». Si voleu ampliar la vostra informació al respecte, podeu consultar el document «Les nouveaux récupérateurs» publicat per la revista Autrement (4, rue d'Enghien, 75010, París, França. Telf. 770.12.50).

El nombre d'iniciatives de recuperació a l'estat francès és força elevat, com no podia ser d'altra manera donat el desenvolupament industrial assolit (amb la conseqüent quantitat d'objectes en desús) i el temps que fa que es porten a terme experiències en aquest sentit. És de destacar la diversitat d'objectius dels «nous recuperadors» (creació de llocs de treball, reinserció social, lluita contra el malgastament, etc.) i la multitud de concrecions de llur feina (recuperació de vidre, de paper, de mobles, d'electrodomèstics, etc.). Aquestes activitats són possibles gràcies a la iniciativa popular, sobretot d'associacions de joves, cases de cultura, etc. i, sembla ser, al recolzament institucional que obtenen. Així, durant l'any passat, i dins del programa «Emploi-Environnement» (atenció al nom), han estat ajudats vint projectes de recuperació. Certament és poca cosa, fins i tot caldria analitzar-ne l'oportunisme polític, però que lluny que n'estem encara aquí... Centrant-nos ara en la recuperació del paper, i tenint en compte que aquesta activitat no és tan «artesanal» com poden ser d'altres, ens trobem amb les següents conseqüències immediates, totes elles prou importants, d'aquest reciclatge:

- la reducció de l'explotació del patrimoni natural, en «indultar» una gran quanti-

tat d'arbres que d'una altra manera anirien a parar a la indústria paperera,

- el millorament d'aquesta indústria, en limitar els costos d'aprovisionament,
- la creació de llocs de treball per a la feina suplementària del reciclatge,
- l'estalvi d'energia, ja que per fabricar la pasta de paper *mecànica* partir de fusta) calen 1450 kwh/t, mentre que per fabricar la pasta *destintada* partir de papers vells) només calen 450 kwh/t,
- l'estímul de la recerca tècnica, sobretot en el camp del destintat i de la descontaminació.

A partir d'aquí, el ministeri de la Indústria i de la Recerca, junt amb catorze organitzacions interprofessionals del paper, han acordat els objectius següents:

- assolir una taxa de reciclatge del 43% per a l'any 1986 (el 1982 ha estat d'un 38%), i
- la innovació tecnològica per augmentar en 500.000 tones el consum de papers vells.

Aquests objectius s'articulen al voltant de tres eixos: l'adaptació de l'utilitatge industrial, el desenvolupament de la recollida i el desenvolupament del consum.

Respecte al primer punt, és evident que un canvi qualitatiu d'aquesta importància

EL CENTRE DE RECERQUES I ESTUDIS ALTERNATIUS

Eduard Vinyamata.

Recentment s'ha constituït el grup promotor de l'anomenat *Centre de Recerques i Estudis Alternatius (C.R.E.A.)* que actualment tramita el seu registre com a associació i prepara l'inici de les seves activitats de cara a la propera tardor.

El C.R.E.A. vol ser l'agrupament de persones interessades en la recerca teòrica i aplicada d'alternatives als problemes i necessitats d'avui. Alternatives en qualsevol camp de l'activitat humana i social i que contribueixin al seu alliberament, a la seva felicitat i a la creació d'unes formes comunitàries fonamentades en la solidaritat, la col·laboració i la llibertat.

D'aquesta manera, formaran part dels objectius del C.R.E.A. la recerca i l'estudi de temes com el de les energies dolces; nous sistemes pedagògics i nous conceptes econòmics; formes avançades d'espiritualitat i noves aportacions al pensament filosòfic i polític; la creació i vivència cultural; les formes de desenvolupar la sexualitat; sistemes pacifistes de defensa a les agressions... En fi, l'agricultura biològica, les medicines naturals, tradicionals i alternatives i tot allò que contribueix, des de la recuperació del tradicional, la contestació del present i la imaginació del futur a generar esperança i a construir, des d'ara, un món diferent

que doni resposta a l'actual injustícia, manca de llibertat i a l'existència d'alienacions i en el que, per principi, s'hagi proscribit la submissió, la ignorància, la insolidaritat i tota mena d'agressions.

Els interessats en connectar amb el C.R.E.A., podeu adreçar-vos a la mateixa redacció de «Via Fora» des d'on us donaran notícies nostres.■

Eduard Vinyamata: Forma part de l'equip fundador de C.R.E.A. i de sempre està molt interessat pels temes alternatius, socials, polítics i econòmics. És autor de diferents treballs a revistes especialitzades i dels llibres: «Diccionari del nacionalisme» i «Les nacions de l'Europa capitalista». Viu al carrer Ricard Calvo, 6-1.ª-2.ª. Telf. 247 62 10. Barcelona-22 - El Barcelonès-

ha de repercutir en la indústria, ja que el reciclatge del paper exigeix un nou procés de neteja per treure-li la tinta, possibles contaminants, adherents, etc.

En quan a la recollida de paper cal destacar dues modalitats: la que podríem dir-ne «obligatòria», que ofereix la seguretat d'obtenir periòdicament una quantitat determinada de paper (procedent d'editors de premsa, d'impressors, de grans magatzems, etc.), i la «voluntària», més fluctuant, i depenent de múltiples factors la quantitat de paper recollit (procedent de la recollida selectiva i de la feina dels drapaires).

Tota aquesta activitat està fora de lloc si el seu producte resta sense sortida. Per tant, és necessària una major utilització del paper reciclat en tots els sectors, singular-

ment en l'ús privat per a escriptura, combatent prejudicis al voltant d'aquest paper. Per altra banda, correspon a l'administració donar exemple i impuls a l'activitat recuperadora, entre d'altres maneres, usant el paper reciclat en les seves nombroses publicacions.■

Jaume Sobrevals i Pineda: membre d'Enllaç i mestre. Fundador i coordinador durant força temps de la Coordinadora d'Espectacles Infantils als Barris de Barcelona. El podeu trobar a Ripollet (Vallès Occidental), al carrer Calvari, 5-2.^{on} 4.ª.

Us presentem seguidament dues revistes austriacques, que ens ha enviat una col·laboradora d'aquest país.

Són, com comprovareu, dues revistes de caire alternatiu.

Si us interessa aprofundir en llurs continguts, no dubteu en posar-vos en contacte amb nosaltres.

UHRWURM

Grazer Stadt- und Programmzeitung.
4 Jahrgang Nr. 6/84 (Ifd. Nr. 34).

Es tracta d'una revista editada a la ciutat austriaca de Graz. Per a dir-ho d'una manera resumida, és una revista que tracta de problemes ecològics en el seu caire fonamentalment urbà.

Hi han articles-denúncia sobre diferents punts perillosos de la ciutat (des del punt de vista circulatori), sobre problemes de contaminació greu de les aigües potables d'una població (Murfeld), sobre la conveniència o no de reconstrucció del casc antic de la ciutat (l'enderrocament de les cases velles, el seu cost econòmic, social, estètic, polític, ...).

Un dels aspectes possiblement més interessant és que hi han articles sobre la problemàtica internacional. La situació de la dona en el món Islàmic i Asiàtic i la si-

tuació política de Nicaragua, són dues mostres d'aquest tipus de treballs que es poden trobar en el número d'UHRWURM que comentem, alhora que també hi ha una denúncia feta en contra de l'església austriaca perquè ha deixat de recolzar una organització juvenil (amb 140.000 afiliats) perquè les seves activitats en pro d'Iberoamèrica i el Tercer Món són considerades per l'estament religiós com pro-comunistes.

Les últimes planes són dedicades a una guia d'espectacles, recitals, horaris de cinema i teatre i actes culturals en general que tenen lloc durant tot el mes, així com a una borsa d'oferiment i demanda de treball, especialment per a gent jove.■

Alternative Liste Graz

ALG - INFO NR. 25 18.4.1984, Prokopigasse 2/1, 8010 Graz.

Es tracta d'una petita revista dels ecologistes de la ciutat austriaca de Graz.

És una publicació que recull els articles, consells i maneres de fer alternatives de tothom que hi vulgui escriure. És, per dir-ho d'una manera descriptiva, un collage d'opinions, adreces i maneres de fer, aprofitar i reciclar materials, alhora que un petit noticiari dels diferents aconeximents i accions protagonitzades pels ecologistes austriacs.■

EL NOË DE SALZBURG

Hom és invitat a seure i a prendre l'esmorzar, però no hi ha cap butaca ni Nescafé. Així rep Leopold Kohr, de 74 anys, diverses vegades professor d'Universitat, força vegades doctor, conegut arreu del món, a més a més d'Austria, al seu pis d'una sola peça de Salzburg. «Small is beautiful». El pare d'aquest slogan alternatiu, que ha esdevingut a través de l'alemany-anglès E.F. Schumacher un lloc comú, és l'economista, polític i políticòleg Kohr, originari de Salzburg.

Fa un quart de segle que va publicar la seva obra cabdal (*The Breakdown of Nations*, Nova York 1958). Ella ja conté la doble tesi repetida incansablement, a partir d'aleshores, i ara a través del Moviment dels Verds, per tots els carrers:

1. **Els gegants estan malalts:** El desenrotllament vers unitats cada vegada majors condueix sempre a problemes més grans i finalment a «l'extinció dels sauris».
2. **Els petits sobreviuen:** Avui tenim de bell nou el diluvi. Els experts d'aquell temps anomenaren boig a Noè. Els experts es van ofegar. Nosaltres vivim gràcies a Noè.

Leopold Kohr, el Noè de Salzburg, creador de la paraula i el concepte *ecologia* en el vocabulari actual ja va abandonar Austria a l'època del feixisme austriac. Fou periodista a la guerra civil espanyola, estudiant i/o professor a diverses universitats, com les de Viena i Nova Jersey, Innsbruck i Mèxic, Puerto Rico, Gal·les, Cambridge, i a la London School of Economics.

Tal com antigament Dionisi, tirà de Siracusa, va cridar al gran filòsof Plató per a la reforma del seu Estat Insular, també el govern revolucionari de la petita illa de les Antilles, Anguilla, va cridar Kohr, el filòsof austriac de la petitesa.

Kohr amb això no en tingué prou. Seguidament el guanyà el moviment independentista Gal·lès. Els Gal·lesos, no anglosaxons sinó celtes amb una cultura molt antiga i una llengua pròpia, són els eslovens dels anglesos.

Quan el celta d'elecció Kohr visità el 1980 la fantàstica exposició celta a Hallein fou descobert pel seu país d'origen. El seu editor salzburguès Alfred Winter va convertir a les idees de Kohr el governador civil Wilfried Hauslauer així com el científic Franz Kreuzer. El cap espiritual de la Ràdio Televisió Austríaca va tenir el 1982 un llarg col·loqui amb el pare provecte de l'ecologia en el programa *Nachtstudio*.

Semblantment, va repetir favorablement en els mitjans de comunicació el simposi salzburguès de 1982, convocat per Kohr conjuntament amb Ivan Illich, amb aquest enunciat: *Retorn a la mesura humana. Petitesa com a principi de supervivència*.

Com que no hi ha res que no tingui una alternativa, Leopold Kohr rep enguany el Premi Nobel alternatiu «de la benemèrita» *Right Livelihood Foundation* de Londres.

Günther Nenning ha parlat amb el filòsof de la petitesa Leopold Kohr.

«NO VERD, SINÓ PETIT!»

Pregunta de Perfil: A principis dels anys quaranta vostè ja exposava el que ara tant sols diu el moviment ecològic. Vostè és el n.º 1 dels verds.

Kohr: És absurd. Jo critico els Verds. Tenen massa punts en el programa. La meua tesi és molt més senzilla: no verd, sinó petit. Aquest és l'únic mitjà.

Perfil: Vostè vol partir-ho tot en troços menuts; l'estat, la indústria, la burocràcia, però això no arregla res.

Kohr: Com que no? Cada problema és solucionable en petites mesures i no té solució en les grans mides. Tant si es tracta de la guerra, de l'atur, o del creixement de la població, el que sigui.

Perfil: Segons el que diu, com seria solucionable la guerra?

Kohr: El món no ha tingut mai pau. L'home és un ser que busca baralles. Que ho faci doncs, però en petites comunitats. No-

Reproduïm en aquesta secció, una entrevista que la revista austriaca PROFIL, ha realitzat per a un dels seus darrers números, al pensador Kohr, «el Noè de Salzburg», «el filòsof de les coses petites», ja que per la seva temàtica i contingut pot interessar als lectors de VIA FORA!

més els grans estats poden fer grans guerres.

Profil: *Small wat is beautiful?* (La petita guerra és bonica?)

Kohr: (en un anglès marcadament de Salzburg): *At least it is fun.* (Al principi és divertit). Tot i ser contrincants els jugadors de futbol i els boxejadors es diverteixen.

Profil: Cal fer alguna cosa contra els misils atòmics?

Kohr: Fer demostracions contra les armes atòmiques fa riure. Les armes atòmiques són el resultat del poder dels estats. Cal fer petits els estats grossos.

Profil: Fins i tot que es pogués fer això i es fes, què portaria? Per exemple als parats: Gran Bretanya té deu milions de parats. Si hom parteix el país en deu petites parts, hi haurà, es donaran sempre encara deu milions de parats.

Kohr: Es fals. El que suprimeix els llocs de treball és la gran tecnologia, la qual es dona només i només té sentit en els grans estats. L'atur massiu és el resultat del gran món de la màquina.

Profil: Vostè deia que la destrucció dels estats arreglaria també el creixement de la població en el món.

Kohr: En petites unitats autònomes de vida i d'economia, hi hauria, amb la desaparició de la gran tècnica, treball, felicitat, alegria; quan als homes els va bé i ells volen que també als nens els vagi bé, aleshores disminueix el nombre de nens; això és una experiència estadística.

Profil: Hum???

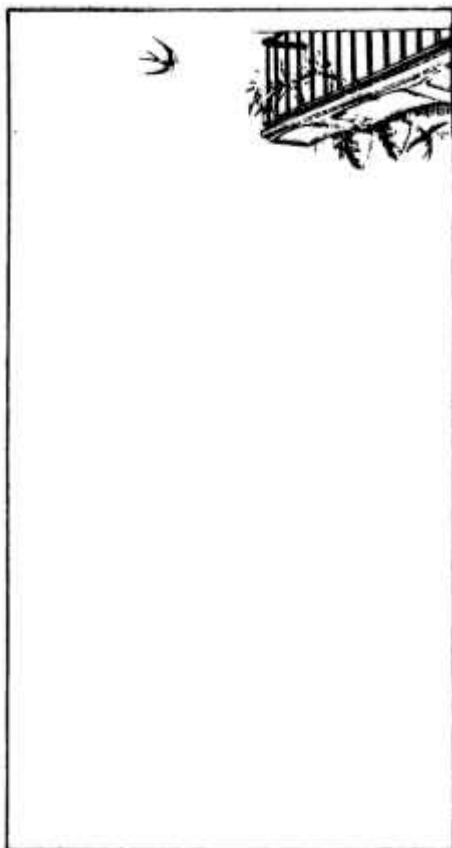
Kohr: Avui la humanitat és una calamitat. La regulació de naixements amb qualsevol mena de mètodes artificials encara no ha funcionat mai. L'únic mitjà eficaç contra l'excés d'homes era fins ara la guerra i la fam. Quan més depressa es reproduïxin els homes, tant més horrosos les armes descobertes i utilitzades. Cada vegada les armes són més racionals. En la primera guerra mundial l'aniquilació d'un home costava 2.000 lliures, en la segona, 1.000 i en la propera guerra, 1 lliura. Una lliura, un cadàver.

Profil: Vindrà la guerra atòmica?

Kohr: A mi això no m'espanta. El darrer, que veuria fora el fantàstic llamp atòmic. Si hom no s'espanta, els atemoritzadors no li poden fer res. En mi no hi ha compassió per a mi.

Profil: Creu vostè en el bon Déu?

Kohr: (en anglès de Salzburg): *Regrettfully I do not believe.* (Sentint-ho molt no hi crec). Si vostè escriu això, jo no estic atret per cap obra educacional catòlica. Però jo prego, i sempre tinc resposta a la meua pregària. Les pregàries obren, i no obstant jo no crec. Ja ho veu si en soc d'irracional. (En anglès).

Profil: Però creu vostè en la qüestió de la torre de Babel?

Kohr: Jo crec que Déu sempre castiga allà on sorgeix una Babilònia. No és permès d'ajuntar-ho tot, hom ha de tractar-ho en petites unitats naturals. Tots els grans estats de la història varen ser sempre la fi de la història dels països respectius. Poder, estat o militar, i tot en general, disminueix amb la distància. Inclús la fidelitat matrimonial disminueix amb el quadrat de la llunyania.

Profil: Però vostè en la guerra de les Falkland es va equivocar ben bé. Vostè va profetitzar aleshores que la armada de la senyora Thatcher no podria realitzar-se a una tan gran distància. I el cas va ser el contrari.

Kohr: Espero doncs vostè que hi hagi una altra guerra de les Falkland. Aleshores tindrà raó.

Profil: D'on li venen les seves idees?

Kohr: D'Oberndorf. Jo he estat sempre un home d'Oberndorf. Allí on hom ha nascut i se sent a casa, allí hom apren la vida tal com és.

Profil: No obstant, als trenta anys ja en va ser fora, al món, i des d'aleshores sempre.

Kohr: En el món hom no aprèn res de nou, sinó sempre el mateix.

Profil: Què ha après vostè?

Kohr: Només una cosa: el que és gran es desfà, el que és petit perdura. No s'ha d'ajuntar el que és petit; s'ha de fer petit el que és gran. Un mateix ha de produir el que necessita.

Profil: Vostè té les seves idees (punts de vista) per correctes, o també per realitzables?

Kohr: Aquesta és la diferència entre jo i l'Ivan Illich. L'Ivan vol realitzar-ho sempre. Jo predico, i disfruto la vida. Tot el que jo necessito és la meua filosofia; no lluitar contra el destí. Vaig ser optimista només durant sis mesos de la meua vida.

Profil: Quan va ser això?

Kohr: L'any 1941, en la guerra contra Hitler. Però jo no ho he resistit. L'optimisme requereix un gran esforç. Vaig esdevenir un sord per stress, vaig perdre l'oïda sense un motiu físic. El teu destí és el teu caràcter. Quan em vaig tornar pessimista, tot va estar en ordre. Vaig ser minaire d'or al Canadà. Treball molt difícil, vaig convertir-me en parat. No tenia ni un cèntim, però si humor.

Profil: La seva sort va ser esdevenir dur d'orella.

Kohr: Sí, sí; em vaig convertir en pessimista i feliç. Des d'aleshores he disfrutat de la vida, no se m'ha escapat res, m'he donat a tot el que és bonic.

Profil: Vostè ha fet treballs durs corporals. Ara les computadores ho fan tot més fàcil.

Kohr: Allà on hom necessita una computadora vol dir: L'empresa és massa grossa. Necessitem més i treball més difícil.

Profil: L'oci també és bonic...

Kohr: No, jo he treballat durament i aquest treball tenia també un encant. Naturalment que massa difícil no hauria de ser. Dur, però no massa dur, de manera que un ho pugui saborejar.

Profil: Ara disfruta vostè de la seva fama...

Kohr: Quan més allunyat un n'està, tant més hom esdevé sobrevalorat. Quan jo em passejo pel meu país d'Oberndorf, no hi ha ningú que se'n preocupi de la fama. *Nemo propheta in patria* (ningú és profeta a la seva terra), això és positiu.

Profil: Observat des del punt de vista de la història de les idees, vostè, amb les seves tesis, està contra el gran estat i a favor de les petites comunitats: seria un anarquista.

Kohr: Jo m'he declarat sempre un anarquista. Però l'anarquisme no té res a veure amb la anarquia. *I am for a society without a ruler, but not without order* (jo estic per una societat sense normes, però no sense ordre), deia el meu amic Sir Herbert Read.

Profil: Aquest va ser un anarquista noble. (Crític d'art i filòsof social, mort el 1968).

Kohr: El va fer noble la reina d'Anglaterra, però ell no hi va veure aquí cap contradic-

ció. Un anarquista no segueix les regles. Però els anarquistes d'avui que maten dones i criatures en els aeroports, són assassins per motius sexuals.

Profil: Com hi arribà vostè a l'anarquisme?

Kohr: Després d'estudiar a Innsbruck vaig anar a la guerra civil espanyola el 1937. A mi m'interessava com viu l'home en la guerra, segons les referències tot allò era horrible. Però no, els homes continuen vivint senzillament, com jo amb la meua sordera. A València els cafés eren tan plens, que les taules de les dues bandes del carrer principal ocupaven tot l'espai fins a deixar el lloc just perquè hi passés el tramvia. Allí vaig trobar en George Orwell. Aquest era anarquista i de seguida ens vam entendre molt bé. Ell també era un pessimista. El pessimista és l'home alegre, *sweet melancholy*, dolça melancolia, diu Shakespeare. La tristesa fa fora el dolor. L'optimisme té molt poc a veure amb la felicitat. L'optimista troba a faltar la vida; tot el que ell vol, el que un ha de voler tenir. La presumció que hom pot arribar al paradís, això és l'optimisme. L'Orwell no tenia això.

Profil: Ell no era socialista.

Kohr: No, justament, anarquista.

Profil: Vostè ara és invitat a tot arreu com a home que arregla els problemes, i des de poc inclús a Àustria.

Kohr: No, no a tot arreu, ho sento. Els socialistes d'Àustria no aprecien gaire les idees sobre la petitesa. Aquests encara no m'han convidat mai. M'agradaria molt parlar davant de socialistes. El meu pare era socialista. A Gales vaig viure principalment sota socialistes. Aquests estan a favor de la petitesa, pel poble, per l'economia del país. Els socialistes estatals en canvi, tenen tots el mateix tic que el General Eisenhower que deia pels USA: *Units podem vèncer tots*. Però, a fi de què?

Profil: El proper 9 de desembre vostè rebrà a Stokolm el Premi Nobel de l'Alternativa.

Kohr: L'any passat el va rebre la Petra Kelly, la dels verds. Ja estic escrivint el meu discurs d'aleshores.

Profil: Sobre què?

Kohr: Sobre el retorn als monestirs sense el celibat.

Profil: Senyor Kohr, encara que vostè mateix no s'ho cregui, acceptem-ho, vostè va obrint pas amb les seves idees de què tot ha de fer-se petit. Però, què esdevindrà aleshores del progrés?

Kohr: De quina mena de progrés? ■

LA CULTURA POPULAR EN UN BARRI PERIFERIC; ELS EQUIPS DE TREBALL DE CULTURA POPULAR DE LA VERNEDA DE SANT MARTI

Eduard Miralles.

INTENCIONS.

Som de l'opinió que el missatge didàctic més estimable que hom pot extreure de la pròpia experiència –si acceptem que allò que fem serveix d'alguna cosa– rau en la capacitat de connectar amb idees generals i aportar valoracions útils, aprofitables en la tasca quotidiana d'altri. Amb això intentem justificar que el procés d'ordenació d'idees previ a la redacció d'aquest paper ens hagi decantat més cap a l'abstracció en general que no pas vers l'enumeració de «tasques» i la narració d'«experiències». Hem assajat de fixar un context i inserir-ne l'anàlisi d'un procés que –a hores d'ara– no sabríem dir-vos si s'ha de donar per acabat o no. En ambdós casos, sembla evident que el moment actual dels Equips de Treball –letàrgic, d'impasse– assenyala la fi d'una etapa molt clara, que ens ha estat molt valuosa: l'intent –fracassat?– de formular d'una manera estructurada l'àmbit i dimensions de la cultura popular que són possibles en un barri perifèric. Vegeu per vosaltres mateixos l'entrellat d'aquesta tasca, certament insòlita –si més no en aquest racó del món!

L'ENTORN I EL CONTEXT.

Sembla clar que a l'hora de parlar de cultura popular, un poble o ciutat petita i un barri perifèric d'una gran ciutat no són termes intercanviables. Aquests entorns diferents *determinen* formes culturals diverses, àdhuc divergents. Una asseveració tan elemental que, sovint no es té gens en compte! El cas de La Verneda de Sant Martí s'adscriu perfectament al segon model. Es tracta d'un barri perifèric de recent creació que presenta una situació socio-cultural «típica»; això vol dir que es pot formular en un model aplicable a situacions semblants. Un bon model, sembla, per tal de descriure situacions socio-culturals perifèriques és el que us oferim tot seguit; l'hem batejat *double desfasament*.

D'una banda cal tenir en compte un fet obvi: un barri nou s'implanta, forçosament, en un territori preexistent. El cas de La Verneda de Sant Martí suposa, en síntesi, la substitució d'una situació –abans de 1950– caracteritzada per una població mínima, aïllada i dispersa, culturalment homogènia, arrelada en una cultura tradicional catalana rural i activament exterioritzada, suplantada per un nou model –després de 1950– de població massiva, concentrada, culturalment heterogènia, provinent de models culturals diversos que no s'exterioritzen en la nova situació, ans al contrari, són menystinguts d'una forma reprimida i latent pels propis individus. El volum quantitatiu d'aquest canvi fa impossible una integració espontània i determina el nostre *primer desfasament*: mentre que la història-tradició del barri és una, la història-tradició dels seus pobladors actuals n'és una altra (moltes altres, en realitat). Aquesta intersecció impossible és fonamental, per exemple, per tal de determinar la inviabilitat del model «cultura popular = recuperació/conservació» en les situacions perifèriques.

El *segon desfasament* ateny especialment l'aspecte generacional; els primers pobladors dels barris perifèrics són, normalment, matrimonis joves. Els fills neixen en el barri. A hores d'ara, els fills dels primers pobladors del barri ja tenen vint anys; hom pot observar una notable preponderància del jovent en la composició demogràfica del veïnat (paral·lelament –i això és una altra història– hi ha pocs vells –els ancians juguen un paper importantíssim en els processos d'enculturació– que ocupen una posició marginal: sovint han estat «trasplantats» del seu lloc d'origen per disciplina familiar). Hi ha, per tant, un grup d'edat –el jovent– que assoleix una posició quantitativament important que serà també qualitativament important al barri: el jovent malda per construir-se un sistema simbòlic propi que actualitzi la seva dinàmica en referència a l'entorn: *la seva pròpia cultura*.

El nus d'aquest desfasament és el següent: el jovent, al barri, *no troba un model cultural capaç de fornir respostes satisfactòries a la seva realitat vital*. Fonamentalment, perquè ni la cultura d'origen dels pares –interioritzada i latent– ni la trajectòria cultural del barri –desconeguda i subterrània– no són aplicables a una nova realitat, una realitat **URBANA** –i remarcuem el mot– que històricament, per primer cop al barri, reclama un model de cultura popular actiu i exterioritzable: *un model cultural nou d'arrels urbanes*. Aquesta anàlisi del «doble desfasament», per tant, ens proporciona un parell d'oposicions que constitueixen els dos grans eixos de discussió del tema: els binomis **RECUPERACIÓ-/CREACIÓ** i **RURAL/URBÀ**.

En segon lloc, cal coordinar esforços de les diverses persones i entitats per tal d'endegar una actuació conjunta en el terreny cultural el més coherent possible. Finalment, es constaten les mancances que una actitud voluntarista –de bona fe, però ignorant– comporta: cal discutir seriósament els criteris d'actuació prioritaris. Aquest debat va motivar la confluència d'aquells que –ja de temps– remenavem les *cireres culturals* al barri en un projecte nou i suggeridor, superador de la secular descoordinació al barri: els *Equips de Treball de Cultura Popular de La Verneda de Sant Martí*, gestat en converses i trobades durant l'estiu del 1982.

Vist l'entorn, tractarem de dir-vos algunes coses del *context* en què cal inscriure la gènesi dels Equips de Treball. Durant la segona meitat dels setantes, la necessitat de plantejar processos de dinamització cultural és una exigència compartida per totes les entitats civiques del barri. Aquesta necessitat genera la realització de nombrosos actes cívics, culturals i festius: una pràctica que palesa una sèrie de mancances generalitzades: en primer lloc, cal fomentar la participació dels veïns d'una manera activa, no només com a simples receptors/consumidors d'un espectacle/producte cultu-

LA PROPOSTA I LA RESPOSTA.

En principi, la proposta dels Equips de Treball no té res d'original; de fet, es tracta d'una adaptació inspirada en l'experiència que, sota el mateix títol, s'havia gestat a la Vila de Gràcia. La *fórmula* d'equips de treball, d'altra banda, és un mètode organitzatiu de reconeguda eficàcia. No obstant això, la proposta dels Equips de Treball presenta un parell de particularitats dignes d'esment: en primer lloc, es tracta d'un intent poderosíssim d'*autoformació* i *organització* d'amplis sectors del veïnat. Hom

pot constatar, en nombroses ocasions, la tendència a dirigir els esforços vers el consum cultural més que no pas cap a la formació de grups estables. Aquí, en efecte, es tracta d'aprofitar tots els recursos a l'abast per tal que els veïns siguem capaços de fer-nos per nosaltres mateixos allò que volem.

En segon lloc, els Equips de Treball es configuren com a espai de discussió d'un nou concepte de cultura popular, arrelat al nostre entorn, que fluctua entre dos eixos suara al·ludits: la necessitat de *crear* formes culturals noves i la necessitat que aquestes formes s'insereixin en un *entrellat cultural urbà*. No una cultura urbana que tendeixi a «fixar» unes manifestacions derivades de la societat de consum, sinó que –tot i essent formalment innovadora– entronqui, quant als continguts, amb elements de substrat de la tradició cultural. A tall d'exemple: no es tracta de «re-crear» el ball de diables de La Verneda des d'una perspectiva tradicional, en tant que mai no ha existit al barri. El que cal és cercar manifestacions noves que tinguin com a centre d'interès el foc...

Quina és l'organització interna dels Equips de Treball? El mateix nom sembla que ja conté la resposta. El nombre d'equips de treball –o de col·les, grups d'estudi, etc.– és teòricament il·limitat. No obstant això, i de manera paral·lela, els membres d'aquests equips participen en un seguit de *tasques generals* d'abast més ampli, tasques d'ordre pràctic (recerca, arxiu) i de discussió teòrica i reflexió en el terreny de la cultura popular. La programació del treball és un altre dels aspectes importants; s'han establert uns *cicles de treball* de caire anual, tot adoptant la dinàmica festiva del barri (tres cicles: Festa Major –11 de novembre–, Carnaval-Primavera i Solstici d'Estiu).

Quina ha estat la implantació i l'efectivitat real d'aquesta proposta? En síntesi, diríem que l'aparició dels Equips de Treball coincideix amb el moment més crític de la trajectòria associativa a La Verneda de Sant Martí, per la qual cosa no es pot parlar –en termes relatius– d'una implantació efectiva ni d'una dinàmica a hores d'ara consolidada. Volem remarcar-vos que la crisi associativa del nostre barri difereix substancialment de la tòpica crisi de l'associacionisme en general, si més no en virtut de dos esdeveniments significatius: en primer lloc, la *mobilització popular* (?) per l'erradicació del barraquisme a La Perona –setembre del 82– significà una considerable pèrdua de papers de les entitats associatives, en una mena de punyent *decalage* ideològic amb el veïnat. En segon lloc

–complementàriament– l'obertura d'un Centre Cívic municipal, el més gran de Barcelona –desembre del 82– motivà un estat d'*impasse* i una manca de definició de les entitats, que només sembla haver-se desbloquejat en el moment actual, amb un assaig de gestió col·lectiva del Centre Cívic.

Aquestes són les coordenades que fan impossible un moment actual massa brillant. No obstant això, voldríem acabar tot insistent en un factor; la importància que té per a un barri perifèric l'existència d'un col·lectiu: a) que sigui capaç de *pensar* la cultura popular –*pensar* és una manera particular de *fer coses*– en termes globalitzadors, i b) que sigui capaç de reformular els termes de la vida associativa al barri, tot creant un context superador dels respectius contextos crítics de les entitats.

Per tot això, cal que els Equips de Treball de Cultura Popular de La Verneda de Sant Martí emprenguin una nova etapa. Encara!

Eduard Miralles: llicenciat en Filologia Catalana i graller, des de fa temps treballa en associacions de base, sobretot del seu barri, i és membre fundador dels Equips de Treball de Cultura Popular de la Verneda de Sant Martí. Podeu trobar-lo al carrer Fluvià, 207 5.ª 1.ª Barcelona-20, Telèfon 308 55 10

la cultura nacional (I)

Al llarg de la història trobem cultures que han col·laborat estretament en ocasions fins al punt de fondre's en una de nova, o bé una d'elles ha desaparegut per manca d'adaptació a la nova situació de contacte amb l'altra. Igualment, una cultura estesa per territori molt ampli s'ha anat desmembrant i, relacionant-se independentment amb cultures i medis diferents, ha acabat per formar diferents cultures. Alhora, tenim també cassos en els quals la superestructura d'una cultura s'ha eixamplat, per diversos motius, sobre altres cultures, mitjançant un moviment de flux i reflux, i ha desaparegut a la curta o a la llarga, apareixent el mateix fenomen en altres llocs. L'empremta d'aquesta superestructura en les cultures «invasades» també ha variat molt segons l'estat d'aquestes cultures, la

intensitat de la «invasió», la durada, etc. Amb tots els intercanvis promoguts per aquestes «migracions culturals» s'anaren formant unes comunitats amb un grau elevat de desenvolupament cultural i amb unes estructures socials més organitzades que donaren lloc al que anomenem nacions, algunes de les quals, en llur trajecte històric, anaren molt lluny en les relacions amb altres cultures, segons hem vist en el paràgraf anterior. La cultura d'aquest moment de la societat, doncs, l'anomenem cultura nacional.

Podem exemplificar això en la nostra àrea geogràfica a partir de la civilització ibera (formada pel desenvolupament d'una cultura avançada entre diverses tribus amb orígens indoeuropeu, celta, basconid, etc.) en la qual, amb el flux i reflux dels fenicis,

la cultura nacional (II)

ment de l'evolució social podem situar-lo en el naixement dels estats moderns, en la nostra zona occidental.

Amb els avenços tècnics i de les comunicacions, les cultures nacionals, i amb molta més intensitat les dominants, anaren apropant-se fins formar una espessa xarxa de control social. És en la civilització occidental on ja no podem parlar de cultura nacional en referir-nos a aquesta cultura dominant, ja que els blocs que la detenen ja no tenen interessos nacionals. I són els blocs dominats, actuals classes populars, els hereus d'aquesta cultura nacional ja només patrimoni d'ells. I a elles correspon la tasca d'enculturització que pot menar a una nova cultura nacional-popular.

QÜESTIONARI QUE CAL PENSAR I RESPONDRE PER ESCRIT:

- Remarcar les circumstàncies concretes que van fer possible el naixement d'unes quantes nacions europees (concretes, a triar).
- Quines necessitats provocaren l'escissió de la societat?
- En quines institucions es manifesta aquesta?
- En què pot consistir la cultura nacional-popular de què parla el text?

grecs, romans, gods, alarbs, etc. s'anà formant una nació que no és ni més ni menys que la catalana.

Reprement el fil de l'evolució cultural en el moment en què les institucions van formant una estructura social cada cop més complexa, veiem que junt amb l'especialització de funcions institucional, i relacionat amb això mateix, la societat degué crear uns sistemes de regulació de les relacions entre els individus i entre les institucions (control social), sistemes de poder i coacció per mantenir les propietats i riqueses particulars d'una minoria, etc. Això va fer que la comunitat s'escindís en dos blocs antagònics, un dels quals controlava i coaccionava l'altre. En tenir, doncs, interessos contraposats i partir de diferents necessitats, cada un dels dos blocs anà elabo-

rant la seva pròpia cultura a través d'un procés dialèctic entre ambdues: una cultura popular, al servei de la persona i alliberadora (la del bloc sotmès), i una cultura senyorial, dominant i anorreadora, tendent a perpetuar l'estructura de poder (la del bloc dominant). Aquest procés s'anà desenvolupant dins de cada comunitat nacional i durant segles la cultura nacional estava integrada per les dues formes culturals. Seguint l'evolució de la societat amb el descobriment de les contradiccions existents al si de cada comunitat nacional i amb la major relació entre aquestes, anaren produint-se crisis periòdiques i apropaments entre els blocs afins de les diferents comunitats, fonent així molts aspectes de llurs cultures pròpies degut al descobriment de necessitats comunes. Aquest mo-

Calendari de llegendes, costums i festes tradicionals catalanes:

CAPMANY, Aureli

Calendari de llegendes, costums i festes tradicionals catalanes

Editorial Laia

Barcelona 1978-1982. 3 volums

Primera edició: Dalmau i Jover, Barcelona, 1951.

ÍNDEX

Volum I

Editorial.

El pas de l'any i la vida del poble.

Introducció.

Juny, juliol, agost.

Índex onomàstic.

Bibliografia de l'autor.

Volum II

L'Aureli Capmany el meu pare, per Maria Àurelia Capmany.

Setembre, octubre, novembre, desembre, gener.

Bibliografia d'Aureli Capmany.

Volum III

Justificació, per Benvingut Moya.

Febrer, març, abril, maig.

Índex d'il·lustracions.

Bibliografia.

paradetes de fira (la fotografia col·lectiva)

És molt fàcil que en un dia solemne com la Festa Major hi hagi algú que digui: *nosaltres, que ens estimen tant, per què no ens fem una foto plegats?* És la millor manera de mantenir intacte el record d'aquells moments a través dels anys. Això els destinataris! però, i els oferidors? Doncs és un bon moment per guanyar alguns calerons per a la Festa Major.

Veureu que és molt fàcil, només cal fer-ho amb una mica de gràcia, perquè les fotos surten soles amb qualsevol màquina (per mica que us hi fixeu, epl). Això sí, cobreu un preu módic mitjançant el qual totes les butxaques puguin col·laborar en mantenir la festa i alhora mantenir-se eternes amb una foto amb ganxo.

Procedirem de la següent manera:

A partir dels dibuixos o personatges que

vulguem fer, muntarem una estructura amb fustes velles clavades amb claus. A sobre hi graparem cartrons donant la forma de la silueta, on enganxarem amb cola cel·lulòsica paper d'embalar com si empapeguessim una paret.

L'obra

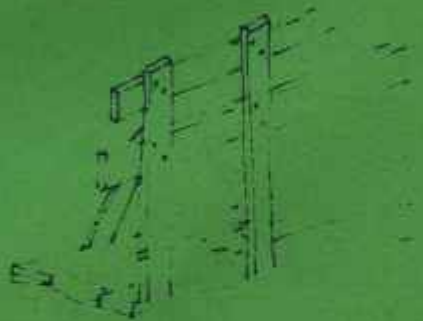
Maria Aurèlia Capmany, filla de l'autor, diu en el pròleg del volum I que es tracta d'un llibre d'urgències, amb elements extrets de records, de vida quotidiana, de documentació escassa.

Benvingut Moya ha tingut la bona idea de posar-hi unes notes que ens expliquin afirmacions o llacunes que ens poden sorprendre. Pensem que és un llibre útil i tremendament atractiu, que ens ha d'assabentar de moltes coses que no sabem o que havíem oblidat. Nosaltres ens afegim a les queixes que s'han fet en treure l'obra en tres volums en comptes d'un com era l'edició del 1951. Treure un llibre de 550 pàgines al preu de 6.000 pessetes ens sembla un greu entrebanc per a una obra que sens dubte interessa a l'estudiós i també, per la seva qualitat literària, al lector comú.

Un cop sec, ja podem pintar els personatges que vulguem i a esperar clients. Perquè la gent pugui triar, podem fer dues o tres estructures amb diferents personatges (el negoci és el negoci).

Materials:

- Fustes velles.
- Cartrons.
- Paper d'embalar.
- Cola cel·lulòsica.
- Pintures.
- Eines.
- I una càmera de fotografiar, és clar.

full informatiu

TROBADES D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES EN EL CAMP DE LA CULTURA POPULAR.

(Aquestes activitats tenen el suport de La Fundació Serveis de Cultura Popular i La Fundació Esico)

Aquest any, i a través d'aquestes trobades, volem col·laborar a cohesionar al màxim les persones i entitats que dins d'una mateixa comarca treballen en pro de la dinamització cultural, per tal d'anar aglutinant cada cop més els esforços individuals.

Per aquest motiu cadascuna de les trobades anirà adreçada preferentment a persones o entitats d'una mateixa comarca i/o regió. En aquests moments encara estem acabant d'elaborar el programa definitiu.

Totes les trobades giraran sobre dos punts essencials: el treball manual (aprenentatge i aprofundiment de tècniques concretes segons les necessitats proposades pels grups assistents: confecció de cap-grossos, elements festius, manipulació del cartró, maquillatge, tècniques de grups...) i el treball intel·lectual com a eina d'autoformació. En aquestes trobades hi hauran tres eixos de reflexió en grups de 5 a 10 persones, segons el número d'assistents:

- a) discussió de les experiències negatives i positives que hi ha a cada comarca i regió, per treure'n conclusions conjuntament i així poder anar avançant en una dinàmica pròpia en el camp de la dinamització cultural.
- b) Revaloritzar el treball de dinamització cultural des d'una perspectiva de treball voluntari no institucional.
- c) Aprofundir sobre el concepte de cultura com a resposta personal i col·lectiva a les dificultats que genera la realitat actual del nostre país. Davant d'una cultura alienant i aliena proposar una cultura pròpia i alliberadora tant personal com col·lectiva.

Trobada del Baix Llobregat.

10 i 11 de novembre

Trobada del Barcelonès.

8 i 9 de desembre

Valoració de les Trobades realitzades durant l'any amb assistència de persones i entitats de les comarques que hi hagin participat.

Trobada del Penedès

Els propers dies 12 i 13 de maig es va celebrar la Trobada del Penedès, amb assistència de joves de les poblacions de La Bisbal, Banyeres, Les Cabanyes, Vilafranca i Llorenç del Penedès.

Prèviament a aquesta trobada i com és costum en aquest curs es va realitzar una sèrie de reunions amb col·laboradors de les comarques de l'Alt i Baix Penedès i del Garraf, per tal de poder preparar la trobada i concretar els temes, tant teòrics -de reflexió i discussió- com pràctics -de taller-, que els hi podien interessar més.

La reflexió teòrica es va centrar en:

- L'Associacionisme juvenil i el paper de les entitats en el món dels joves volgudament no associats.
- Quin valor té pel jove d'avui la colla?
- La colla, el grup, «la pandilla»... quina incidència tenen en el jove de la nostra comarca.

A partir d'una exposició d'aquest tema i de tres o quatre preguntes, es va posar en comú, entre tots els assistents, les opinions, experiències i possibles conclusions o sortides.

Com elements de taller, es van realitzar: la impressió de cartells i la reproducció de grafismes mitjançant diferents tècniques, però enfocades a petita producció (de 50 a 100 exemplars de promig), per tal de poder solucionar petits i puntuals problemes en moments molt determinats.

CONSTRUCCIÓ DE LA SEGONA FASE DEL CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR.

Per poder dur a terme la construcció de la segona fase del Centre Permanent de Cultura Popular, s'han estructurat de manera definitiva tres camps de treball internacionals, que tindran lloc en torns de quinze dies cadascun, a partir del proper dia 1 de juliol fins el dia 11 d'agost d'enguany.

Com l'any passat, l'equip de professionals que dirigirà l'obra serà el mateix, tenint previst que en els 45 dies laborables que duraran aquests camps de treball es realitzarà la construcció de l'estructura de la resta de la casa.

També cal dir que, apart d'aquests treballs de construcció, es realitzaran treballs de pintura en el primer mòdul, blanquejant-se tot l'interior, així com acabar d'envernissar tota la fusteria, tant interior com exterior.

A cada voluntari se li entregarà un dossier, en català i en anglès, amb explicacions sobre la comarca del Penedès, els PP.CC., la seva història i la seva cultura, així com una exposició del que és ENLLAC, de les seves activitats i dels seus projectes a curt i a llarg termini.

A nivell de funcionament cal concretar que cada dia es treballaran cinc hores, fent-se dos grups, un al matí i l'altre a la tarda, quedant la resta del dia lliure per a cadascú, entenent-se les setmanes de sis dies (els dissabtes tothom treballarà cinc hores al matí).

Cal dir, però, que hi han uns actes comuns on cal que tothom sigui present. Aquests són el sopar i les xerrades que s'aniran fent sobre els PP.CC. i el pacifisme.

Obviament, aquest any la infraestructura del camp és molt més estable i, si cal, més còmoda per als voluntaris de l'any passat, ja que disposem de tot un edifici ja construït, amb els serveis de cuina, menjador, lavabos i dormitoris, totalment acondicionats.

També es va realitzar una xerrada-introducció al disseny, de caràcter fonamentalment teòrica, per tal de concretar els principis bàsics de distribució, esquemes, volums, colors, ... en base als objectius del missatge a realitzar.

Trobada de Menorca.

Els dies 30 i 31 de juny es realitzarà la tercera trobada a Menorca, organitzada per l'AA.VV. Camí d'en Barrotes i Santa Maria, de Maó.

Aquesta vegada la temàtica escollida és la de danses i cançons.

Després de diferents experiències i aprofundiment en diverses tècniques, aquest cop es treballaran diverses danses i músiques com a elements d'acció i de comunicació. Per aquesta trobada tindrem la col·laboració de la Paquita Morral del Sac de Danses i que serà l'encarregada de dirigir i ensenyar les danses i d'en Noé Rivas que portarà la part de les cançons.

En el proper VIA FORA!, donarem informació més concreta i detallada d'aquesta activitat.

VIA FORA! (publicació trimestral):

L'experiència d'aquests dos anys d'ENLLAÇ Fulls Informatius i el contacte amb els voluntaris europeus, ens ha fet aprofundir en els plantejaments de la publicació fins al punt en què hem vist la necessitat d'una profunda renovació dels continguts acompanyada

també d'un canvi de format i de nom. Volem fer de VIA FORA! una revista especialitzada en el tema de l'autoformació, l'intercanvi d'experiències, el temps lliure, el voluntarisme... amb iniciatives alternatives, tant a nivell nacional com europeu.

El mes de març del 1983, ENLLAÇ vam legalitzar-nos com a Associació Cultural (fins aleshores estavem inscrits com a Societat Limitada, ja que va ser la forma més fàcil i còmode de treballar per la cultura sense estar controlats pel franquisme ni pel post-franquisme). Com tota Associació Cultural funcionem amb la col·laboració dels socis. Per ser **soci col·laborador** d'ENLLAÇ només cal aportar la quantitat de 500, 1.000 o 1.500 pessetes al trimestre. Tots els socis rebran la publicació VIA FORA! i se'ls convocarà a l'assemblea general ordinària anual.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

En/Na _____
Adreça _____ Telèfon _____
Població _____ Comarca _____

☐ Em subscric a «Via Fora!» per a l'any 1984 (500 ptes./4 números)
☐ Vull rebre la col·lecció completa (8 números) d'«ENLLAÇ Fulls Informatius» (800 ptes.)
☐ Vull rebre els números següents d'«ENLLAÇ Fulls Informatius»: _____ (100 ptes./exemplar)
☐ Vull rebre _____ exemplars del «Mètode de Gralla» de Jaume Arnella i Paquita Roig (400 ptes./exemplar)
☐ Vull col·laborar econòmicament amb ENLLAÇ (500 ptes./trimestre)
☐ Vull col·laborar econòmicament amb ENLLAÇ (1.000 ptes./trimestre)
☐ Vull col·laborar econòmicament amb ENLLAÇ (1.500 ptes./trimestre)
☐ Vull col·laborar econòmicament amb ENLLAÇ (_____/trimestre)

Forma de pagament:

- ☐ Gir postal
☐ Domiciliació bancària
☐ En efectiu (personalment)

Data _____ Signatura _____

BUTLLETA DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom i cognoms _____
Llibreta n.º / c.c. n. _____ Banc / Caixa _____
Agència _____ Adreça _____
Població _____ Comarca _____

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/a la meua llibreta, atenguin, fins a nova ordre, el rebut que periòdicament els presentarà ENLLAÇ per al pagament de la meua subscripció.

Data _____ Signatura _____

promotora de cultura popular
apartat 85 RIPOLLET

paradetes de fira (fem punteria)

Per a aquesta paradeta necessitem una mínima estructura per delimitar l'espai, ja que qui juga ha d'estar a una certa distància del joc. Es tracta de llançar pilotes a les boques obertes del personatges. Poden donar-se premis relacionats amb aquests.

Ens calen els següents materials:

- Fustes velles.
- Cartrons de caixes.
- Cola cel·lulòsica (de la d'empaperar).
- Paper d'embalar.

paradetes de fira (pesca d'ànecs)

Per pescar ànecs amb canyes necessitem els següents materials:

- Galledes grans, d'aquelles de fer la bugada.
- Canyes.
- Cordill.
- Filferro (per fer els ganxos).
- Ànecs (els podem comprar d'aquells de juguina de plàstic o bé els podem fer nosaltres mateixos amb plàstic rigid gruixut i després pintats amb retolador).
- Unes tanques per guardar les distàncies i perquè sigui més difícil la captura.
- Suro (porexpan) d'aquell dels embalatges.

Primer de tot farem les canyes, de més o menys un metre de llarg, i lligarem una corda a l'extrem, també de més o menys

un metre de llarg. A la punta farem, amb el filferro, un ganxo prou gran com per poder agafar algun ànec i prou petit perquè sigui difícil fer-ho. Després farem els ànecs de la següent manera: amb el suro blanc farem una rodona on hi capiga l'ànec de plàstic enganxat a sobre i a l'esquena de l'ànec enganxarem un filferro fent

- Pintures de tots colors.
- Caixes petites.
- Claus.
- Eines: martell, tenalles, pinzells, grapa-dora...
- Pilotes.

Amb una planxa de fusta folrada de cartró farem la paret del fons. Hi pintarem les caricatures dels polítics de moda i foradarem les boques (pel forat hi passarà la pilota i la mà). Darrera de cadascuna hi posarem una petita caixa on quedin les pilotes i poguem agafar-les. Finalment, posarem un taulerell a la distància que més convingui d'aquesta paret del fons.

una anella que sigui prou gran perquè en-
tri l'ham.

Ja els podem fer surar a les galledes. Sota del suro podem posar uns números de referència que diguin el tipus de premi que li correspon al jugador.

garlandes

Per fer garlandes de paper necessitem aquests materials:

- Paper de seda.
- Corda prima (resistent).
- Cola cel·lulòsica.
- Pinzells, tisores.

Primer tallarem el paper de seda en tires de quinze centímetres d'ample, tantes com necessitem per omplir la distància que volem. Després les anirem enganxant una a l'altra fins unir tota la tira. A la part de dalt enganxarem el cordill a tota la llargada (fig. 1), fent un doblec al paper. Tan sols resta fer els talls verticals necessaris, tenint en compte de no tallar el cordill. Podem comprar paper de diferents colors i ens quedarà més bonic, però també ho podem fer amb paper de diari, ajudant d'al-

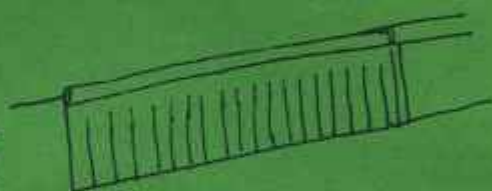

Fig. 1

guna manera a mantenir els nostres boscos, potenciant el reciclatge del paper.

També podem fer banderoles. Aquí necessitem paper de xarol de colors o de revista. Hem de tallar banderetes de diferents

músiques del Baix Ebre

ARNELLA, JAUME i ROIG PAQUITA

Mètode de gralla

Palmejar

Vilanova i la Geltrú, 1982

BOLERO (Tortoso)

formes (fig. 2), triangles, quadrats, quadrades acabades en punxa, etc. i enganxar-les al llarg del cordill tants metres com volgueu. Ho enganxarem amb cola d'empape-
rar fent un doblec al voltant del cordill.

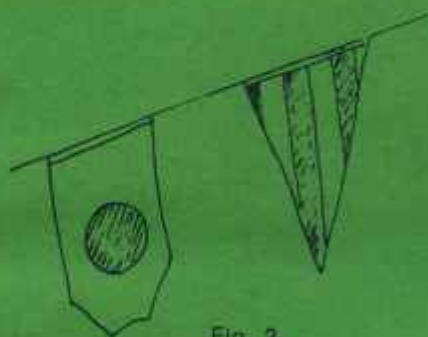
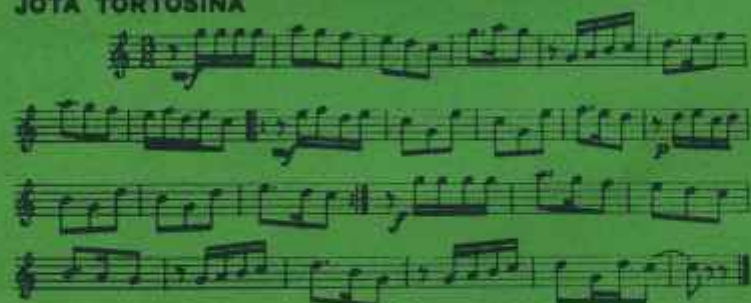

Fig. 2

JOTA TORTOSINA

GRUP DE RECERCA DE CULTURA POPULAR DE PONENT

Xavier Massot.

Al principi erem tres persones que vam començar a engegar una cosa ferma sobre Cultura Popular (no sabem pas massa bé que volíem). En principi, varem pensar que per començar podíem anar fent investigacions de diversos temes i també buscar local per organitzar coses. Erem ja conscients, en aquell moment, de la dificultat de l'únic objectiu que teníem: recuperar el patrimoni de cultura popular del Segrià. Recuperar-lo de forma pràctica, és clar. Erem conscients de què estàvem sols, però intuïm que per trencar l'aïllament era necessari fer coses, per això un objectiu bàsic era el local. Després de buscar, Cultura de la Generalitat, ens va cedir una habitació d'un local seu molt cèntric i en molt bones condicions. Allò va caure com l'aigua del cel, i al cap de tres mesos ja teníem la nostra seu en marxa. Mentrestant jo anava avançant en un treball d'investigació del cançoner del Segrià i havíem passat a ésser 4 persones.

Com què la cosa rutllava bé vàrem decidir fer una biblioteca i un arxiu especialitzat de cultura popular i demanar una altra sala per a museu etnogràfic, aconseguint-ho al cap de mesos d'innombrables gestions. Ja dins del local vam organitzar un primer curs d'iniciació a la gralla, que va tenir bona acceptació. Arran d'això, la premsa local i les institucions varen començar a comptar amb nosaltres. L'Ajuntament, més tard, ens va proposar el donar cursets de gralla pels barris. Nosaltres els vam fer una contraproposta de què ens subvencionessin la recuperació del ball de diables de Lleida (ball de Marracos) i donàriem el curs de gralla als barris de franc, arribant finalment a un acord (el que no va arribar tan aviat fou la subvenció).

Quan passava tot això, el grup «Clau» vam decidir entrar tots al grup de Recerca, uns com a membres i els altres com a col·laboradors. Vam començar a preparar el ball de diables reclutant gent, confeccionant vestits, màscares, maces, etc. Per informar-nos bé vam estar durant 4 mesos investigant sobre l'esmentat ball a la nostra ciutat, confeccionant un dossier. Per Carnestoltes va ser la nostra sortida. Va ésser una cosa impactant per a la ciutat. Erem cons-

cients de què començàvem a trencar l'aïllament i a influir dins de la ciutat, vers l'interès en la cultura popular, però l'important per a nosaltres era que havíem aconseguit un ball de diables bastant bo. Vam compondre música de gralla per al mateix, un ocellot mòbil de foc, també fet per nosaltres, un vestuari amb màscares vistós, una dramatització molt actualitzada (no religiosa per entendre's) i una simbolització per figures espectacular: sortida de diables o «passadis», mostrar el poder del cap de diables «la font», jerarquització de funcions o «piràmide» poder d'arrassar o «molineb». Més important encara el plec de gent que hem aconseguit aplegar: som 5 músics (3 tabals i 2 gralles), 3 comodins, 1 portador de l'ocellot i 9 diables. En total 18 persones que a cada sortida s'han anat renovant.

Després d'això vàrem començar els curssets de gralla als barris, essent molt satisfactoris. Ja s'ha format un grup a un barri i està a punt de formar-se'n un altre.

Vam aconseguir acompanyar la ballada de gegants a la Trobada que es va fer a Lleida, recuperant les músiques inicials. També durant aquest temps hem fet intercanvis amb d'altres grups visitant-los i venint ells: Carrutxa de Reus, els Grallers de la Colla Joves de Valls. Tots sempre hem arribat a la conclusió de què els grups hem de continuar intercanviant i anant-nos coordinant. Varem tocar matinades de gralla per la Festa Major de Lleida (des del 1879 no es feia). I arribem al moment present. Som 8 persones al GRECP més 16 col·laboradors i això ja ens crea el primer problema que és el de l'espai, malgrat tenir 2 habitacions per nosaltres. Per l'any que ve volem ampliar la colla de diables a 25 membres. Estem creant una escola de gralles, i comencem a preparar la recuperació del ball de bastons i el ball de nans de Lleida. Aquest darrer ball amb la complexitat de què hem de tornar a fer la comparsa de Caps-grossos que ho feien. Cada cap-gros media 1m. 30 cm. d'alt! imagineu-vos la feinada. Això vol dir que el problema de l'espai s'agreuja. Podem arribar a ésser 60 persones, i per això estem pensant en buscar un

local propi (d'alguna manera seriem encara més autònoms).

La nostra tasca a curt o mig plaç és recuperar tot l'antic patrimoni festiu de Lleida: gralles, ball de diables, ball de bastons, ball

quina simbolització i contingut es realitza el nostre ball de diables. Però amb tot, a mi particularment no em deixa del tot satisfet. S'ha d'anar més enllà encara.

I aquesta penso que és la qüestió fonemen-

de nans, ball de gegants, ball de cavallets, ball d'estandats, ball de la Moixiganda i castells.

Però ja comencem, ara que hem recuperat algunes coses, a plantejar el problema o la qüestió: i després, què?. El recuperar el nostre patrimoni és per a nosaltres fonamental, és recuperar d'alguna forma la nostra identitat com a Lleidatans (i per tant com a catalans). Però el que cal reflexionar és que una vegada recuperada, la cultura s'ha d'adequar a l'avui. La cultura popular no es pot quedar només en recordar el passat. S'ha d'actualitzar, ha de donar resposta a les antigues i a les noves necessitats.

D'alguna manera això ja ho anem fent però potser de forma intuïtiva: En la forma i el contingut com hem recuperat les caramelles a la nostra ciutat, en com hem creat la farinada per carnestoltes, en com i amb

tal: Com ha de ser la nova cultura popular. Convido a què hi reflexionem tots. Però per això cal que els grups que ja treballem en aquest sentit (els grups, no les persones, perquè són els grups els que poden donar respostes d'acció) ens trobéssim més, coordinar-nos, unir els nostres esforços i accions.■

Xavier Massot: etnògraf, graller, membre fundador del Grup de Recerca de Cultura Popular de Ponent. Ha elaborat el *Cançoner popular del Segrià* i ha col·laborat en diversos treballs de recerca.

Podeu connectar amb ell escrivint al GEECPP, carrer Major, 47, Lleida.

CULTURA POPULAR I ANIMACIÓ CULTURAL

Bienve Moya.

El 20 de març d'enguany, dins del cicle que l'Institut Català d'Antropologia de Barcelona va organitzar a l'Il·lustre Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats del districte universitari de Barcelona (octubre 1983-abril 1984) amb el nom genèric de «La problemàtica actual de la cultura popular a Catalunya», en Benvingut Moya va realitzar una conferència amb el títol de «La cultura popular en l'animació cultural».

VIA FORA! hi vam poder assistir, i reproduïm un fragment d'aquesta conferència pel seu interès i per la claretat dels conceptes que s'hi exposen, ja que creiem que la seva temàtica i desenvolupament entren de ple en l'objectiu cultural i ideològic de la revista que teniu a les mans.

Cal dir, per últim, que a finals d'any l'Institut Català d'Antropologia de Barcelona, publicarà el contingut de totes les conferències que s'han vingut realitzant amb motiu d'aquest cicle sobre «La problemàtica de la cultura popular a Catalunya».

Entenc que la meua ponència ha de tractar sobre la relació entre *cultura popular*, qüestió debatuda àmpliament en aquest seminari, i *animació cultural*, concepte el qual (si més no per a mi) és difícil de concretar en un significat prou clar.

Donaré per ben evident que existeix alguna cosa que mereix l'apel·latiu de cultura popular, encara que jo intentaré aportar el meu granet de sorra perquè penso que una ponència és el lloc ideal per plantejar conceptes sobre els quals hom encara no s'ha definit del tot, i accepta el risc d'equivocar-se a canvi de poder pensar en veu alta sobre allò que li desperta interès. M'ho romiaria una mica més, m'ho pensaria més de quatre vegades si aquí vingués a sentar càtedra o a fer-vos una exhaustiva explicació sobre punts i qüestions sobre els quals n'estés enterament convençut.

Així, doncs, vull que tingueu en compte tota l'estona, que tot aquest enfilall d'opinions que escoltareu o llegireu, són simplement això, opinions i observacions basades en l'experiència diària del meu treball, i per tant susceptibles d'haver estat deformades per la proximitat del propi observador, jo mateix.

SOBRE CULTURA POPULAR

Sobre aquest concepte àmpliament debatut, com ja he dit anteriorment, jo m'atreiria a donar una definició (o més aviat una aproximació), definició que cal tenir en compte estarà molt relacionada amb el meu camp de treball específic. Jo m'he mogut essencialment en això que avui hom anomena *animació cultural*, o animació cívica o social. Però el meu treball en aquest camp no ha començat pas a partir de la nova situació política creada amb l'adopció del sistema democràtic per part de la classe dirigent espanyola, sinó que va començar amb força anterioritat, quan a aquesta feina hom la qualificava d'*agitació cultural* (diferència de terminologia que com més endavant veurem no és pas gens gratuïta).

El meu camp específic, deia, ha estat la Festa (amb majúscules) i els dits costums tradicional. O sigui, la cultura viscuda al carrer, per contraposició a la cultura viscuda a les aules o a les sales de conferències (raó per la qual no podeu esperar de mi un discurs amb massa mètode).

I torno a la meua definició de cultura popular. Cultura popular fora allò que crea i re-crea (remarcant la partícula *re*) la societat civil, i especialment les capes no-dirigents, i que se'n serveix per al seu ús particular: personal, familiar, sectorial, local, de classes, etc.

Podem advertir que aquesta definició suposa per a la cultura popular un *estar* continu en el present, no essent-li pas de necessitat definir el concepte pel seu arrelament obligatori en la tradició.

Efectivament jo observo en els sectors de la població que hom denomina classe o classes populars la capacitat de crear a partir de necessitats pròpies i immediates, necessitats que per la seva immediatesa, sovint, molt sovint, no són contemplades pels sectors dirigents o simplement pels organismes d'estat (això amb totes les correccions que calguin, degut a les intromissions de la propaganda institucional o d'altres poders).

I puc advertir a continuació que per aquesta creació o recreació s'utilitzen, clar, elements pre-existents (i aquí és on hi entraria la tradició).

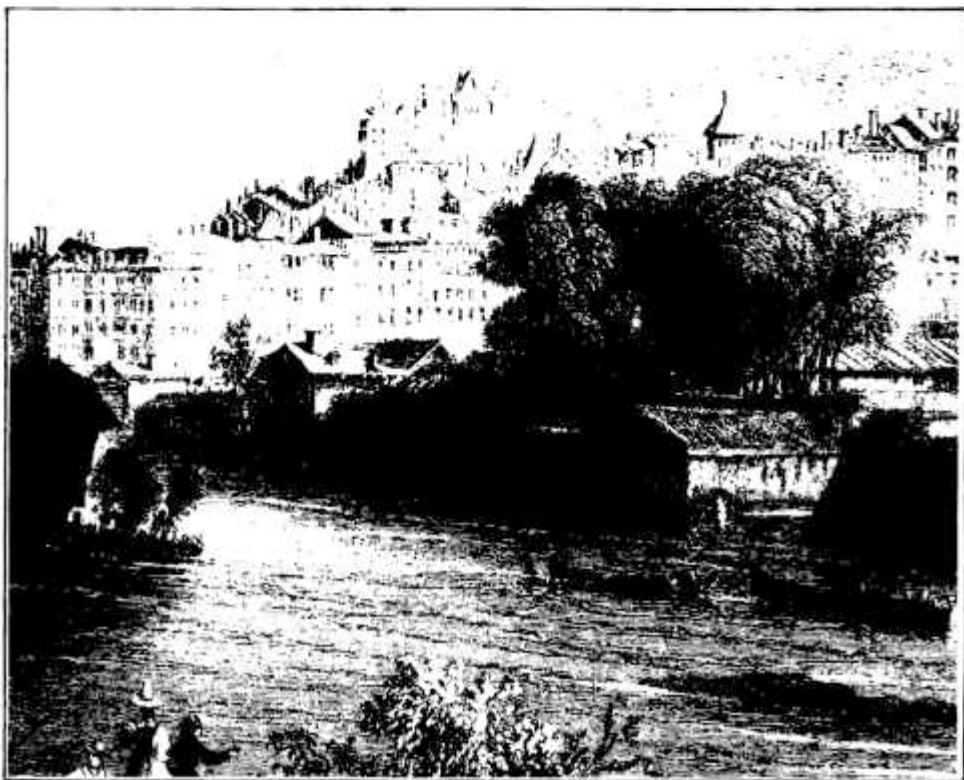
Un element dels més importants utilitzats per aquesta continua recreació és el *record*. (El record és sovint escarnit i ridiculitzat pels sectors dirigents, seguidors benintencionats, o no tant sols benintencionats de

la religió del progrés que ens legà el segle XX). S'utilitza, deia, el record com a dinàmica per inventar el futur a partir del passat, d'un passat net de pols, clar, un passat garbellat de tot allò que no es necessita, o que pensem que no ens és necessari.

Una altra matèria preferent per aquesta recreació són una sèrie d'elements prèviament distorsionats, recuperats o reciclats de la cultura oficial (oficialitzada, caldria dir). Un exemple d'aquest reciclatge d'elements del món oficial—de la veritat científicament oficial—és la reutilització o simplement la utilització del plàstic per a les figuretes del pessebre. Què trobaríeu més allunyat del pensament dels panegiristes del plàstic, material que va ser pensat per a les grans seriacions d'objectes de consum, per a la seva producció en massa, que l'ús per part dels artesans del pessebre d'aquest material, per a la seva petita producció d'homes que caguen i de nens Jesús casolans?

I fins aquí la meua intromissió en la definició del concepte de cultura popular.

Ara, un cop donades aquest parell d'idees ben senzilles sobre la qüestió, intentaré d'arribar a alguna conclusió sobre l'altre tema que ens ocupa, l'*animació cultural*, i intentaré també, que el títol de la ponència sigui el màxim de justificable.

SOBRE ANIMACIÓ CULTURAL

Jo entenc que el concepte animació cultural no és assumible si abans no arribem a l'acord de què l'animació cultural és una mena de *crossa* que pot necessitar en un moment donat una societat, no diré malalta per no dramatitzar, però sí que diré que s'hagi trencat un braç o una cama.

Entendria que es necessiten individus que facin actualment aquesta feina en la societat, si prèviament arribem a l'acord de què hi són per ajudar a recompondre's a una societat que en un moment donat ha sofert o bé una baixada de to o, per una raó o altra, li ha estat impossible de moure's amb tota normalitat (i no dic llibertat perquè entenc que fins avui no hi ha hagut cap societat que mereixi el qualificatiu de lliure). Ja sé que a aquesta manera de veure la qüestió se li pot objectar que pateix de la dada que us he donat al començament quan he relacionat l'animació cultural amb l'agitació cultural, dos conceptes que pel que podem veure cada dia tenen menys en comú, i sobretot amb la realitat actual. Però, jo, clar, he de partir de la meua realitat i no pas de la d'altri.

No puc pas estar d'acord en què una societat *normal* (amb totes les implicacions pejoratives que avui pot tenir el concepte *normal* aplicat a la vida social d'un poble) necessiti *crosses* per a poder desenvolupar-se, necessiti animadors culturals d'ofici. I si fos el cas que en tingués veritable necessitat, aleshores hem de concloure que aquesta societat estaria malalta, o sia que fora una societat no-normal. Aleshores el que li claudrien foren medecines (agitadors culturals), no pas pròtesis (animadors culturals). Aquesta petita teorització surt d'una experiència concreta, una experiència pròpia, clar: el carnaval de la meua ciutat, festa viscuda per mi des de les dues possibilitats d'intervenció abans descrites, des de l'òptica d'agitador cultural integrat en el moviment social ciutadà, i des de la visió d'un càrrec de coordinació cultural del Departament de Cultura, creat pel municipi democràtic des de tres anys cap aquí.

Passo a resumir amb la màxima brevetat les fases per on ha passat aquesta festa vilanovina i les seves implicacions en el tema, o temes que ens motiven: la cultura popular i l'animació cultural.

Cap als cinquanta un sector de la població, un sector mig-benestant i benpensant, en definitiva l'única plataforma d'actuació possible en aquell moment, va pensar en repescar la festa per exel·lència de la ciutat: el carnaval.

L'experiència fou un èxit, però es quedà només en allò que els temps permetien: en

reeixí la part assumible: la part menys perillosa des de l'angle de la crítica i el moviment social ciutadà. L'altra part, el carnaval satíric, mordaç i anti-convencional, en quedà exclòs.

No va ser fins els anys setanta que una nova generació tornà a fixar-se en la festa com element engrasador de la vida local. A partir d'aquest model, la feina agitadora d'aquest sector jove redescobrirà per als seus conciutadans, i per a ells mateixos, la capacitat aglutinadora i socialitzant que té la festa per a una comunitat que l'entengui i la senti seva.

Aquesta vegada, i degut, clar, a les noves condicions polítiques, el carnaval pren definitivament el bon camí. La nota culminant la dona la sortida al carrer d'en Carnestoltes —el ninot-rei del Carnaval— amb el seu sermó, sermó el qual encara que a voltes no tingui gaire gràcia o sigui desafortunat en la seva composició, té la virtut de no haver-se mai permès que fos censurat per ningú, si de cas es prohibia, i fora (dada aquesta que crec que il·lustra l'autenticitat de la festa dels vilanovins).

Ara bé, aquesta maduresa en la festa de Vilanova és el resultat del treball d'agitació cultural d'uns anys, els setanta, immillorables per aquesta feina. Què passaria si avui l'Ajuntament de la ciutat es proposés recuperar el seu antic carnaval, tal com ho estan fent altres poblacions, i encarregués la feina a un grup dels dits animadors culturals?

Concluint: jo diria que, mentre que els qui exercien l'agitació cultural es dedicaven a provocar, cosa que comportava una resposta en funció de si havien o no havien encertat en la seva acció, als encarregats de la dinamització cultural, avui se'ls demana que d'una forma o altra substitueixin les iniciatives populars allí on les instàncies que els contracten creuen que n'hi hauria d'haver, creant, en conseqüència, una falsa demanada cultural (a part de la qüestió de si fora bo o no que ni haguessin). Resultat, que com a conseqüència d'aquesta substitució de funcions el que sovint sol passar és que si no s'encerta totalment en els objectius, cosa realment difícil, es sol, si no desfer el que hi havia per incipient que fos (i com més incipient més fàcil de desfer), almenys dificulta la possibilitat dels moviments espontanis. ■

Bienve Moya (Vilanova i la Geltrú): Etnòleg, autor de diversos llibres sobre cultura popular. Actualment treballa a la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament del seu poble.

CARDÚS, Salvador i ESTRUCH, Joan
Les enquestes de la joventut de Catalunya
Bells deliris fascinen la raó
Generalitat de Catalunya
Barcelona 1984. 173 pàgines.

El títol i els autors podrien donar a entendre que es tracta d'un llibre altament tècnic. No és així, sinó tot el contrari: es tracta d'un llibre que amb una certa paciència el pot llegir tothom que estigui una mica interessat pels problemes d'avui.

Un llibre necessari per tal de classificar el que els autors en diuen *Bells deliris fascinen la raó*. Després de repassar tot el material que des de l'any 1967 ençà els sociòlegs han anat confegint en les enquestes que tracten del tema de la joventut (25 enquestes en total), els autors arriben a la conclusió sobre quin és el problema de la joventut, o el que és més important, que la majoria dels estudis *parteixen de què la joventut té problemes i a més a més de què és un problema*. La majoria de treballs parteixen de les diferències que crea el medi geogràfic i social i les diferències no parlen dels joves sinó de llurs medis socials i condicionaments històrics és a dir no comparen joves sinó medis socials diferents, per tant no parlen de realitats sociològiques com a tals sinó de realitats socials. Com diuen els autors, *el problema de la joventut és, abans que res, un problema per als adults*. Això voldrà dir que en les descripcions habituals del tema, s'hi veu més l'empremta de l'adult, del que estudia, o de l'etiquetador, en definitiva, que no pas de

l'etiquetat, que en aquest cas sempre procura desconcertar i no deixar-se atrapar.

Com podeu veure, aquest és un llibre polèmic que pot donar molt de sí per anar centrant el coneixement del món de la joventut i el seu problema. Problema que no és altra cosa que la imatge del que passa a tota la societat sencera. *Fins que la societat no accepti que en el mirall del problema de la joventut s'hi veu la seva pròpia imatge, no li quedarà altre remei que anar condemnant i canonitzant, successivament i alternativament, els joves.* ■

Energia i dependència nacional **Per una alternativa ecologista**

Edicions de La Magrana, Quaderns d'Alliberament, 5
Barcelona 1980. 225 pàgines

Aquest número de *Quaderns d'Alliberament* té com a tema genèric ENERGIA I DEPENDÈNCIA NACIONAL i recull un conjunt d'aportacions que analitzen no tan sols les interrelacions existents entre la crisi mediambiental i la lluita d'alliberament nacional als Països Catalans així com diferents aspectes de la problemàtica energètica i ecològica sinó també una sèrie d'articles que situen des de perspectives diferents algunes qüestions teòriques que caldrà debatre en profunditat per poder interpretar amb un mínim de claretat la crisi actual i les seves possibles sortides.

Hi ha dos primers articles que situen el tema d'una manera general: *La noció de forces productives i la qüestió de l'energia*, pel que fa al pensament marxista, i *l'abundància miserable* que ens parla de la crisi energètica... i altres crisis. Passem després a analitzar la realitat dels PP.CC. amb els articles següents: *La problemàtica ambiental i Sobirania Nacional, Ecologia i fet Nacional a les Illes i Parar Cofrents: algunes consideracions prèvies davant el problema nuclear*.

Segueix una taula rodona amb gent representativa del moviment ecologista, on s'aborda des d'una perspectiva d'urgència aquesta problemàtica.

El tercer bloc d'articles és dedicat a la reflexió sobre temes concrets de l'actual crisi energètica i ecològica. ■

Amic Wenceslau:

L'article que has escrit a la publicació num. 1 VIA FORA!, i que porta el títol, *Mare por!*, em va omplir de satisfacció.

Fa uns dies vaig veure un carnet d'animador cultural, entregat a una persona del nostre país i vaig sentir una mena de *por* perquè després de tants anys de lluita als nostres barris, i amb tanta gent dedicada de plé al voluntarisme, i a portar al seu propi barri la nostra pròpia cultura, em va semblar que aquesta nostra mena d'ésser i actuar, trontollava.

Aquesta mateixa persona del carnet em deia que poc a poc tothom que es dediqués a l'animació cultural hauria de ser professional i passar un examen i uns estudis.

Per experiències recollides, nosaltres creiem que si obliguen la gent dels nostres espais, de les vocalies de cultura, de les nostres associacions de veïns a cursar uns estudis i treure's un carnet; el voluntarisme seria segat d'arrel i podríem dir ADEU a les nostres festes i actes del temps de lleure. Volem reafirmar-nos amb el teu escrit i dir un NO rotund a la institucionalització; a la professionalització. I un SÍ al voluntarisme. ■

PER L'ASSOCIACIÓ D'ESPECTACLES
INFANTILS
Lluïsa Celades

Amics:

Malgrat la bona sintonia amb el fons de l'article d'en Russell Means, la seva lectura m'ha provocat unes reflexions que vull fer-vos arribar.

En primer lloc, el rebuig que mostra envers «les fulles mortes i seques» dels llibres sembla entrar en contradicció amb els coneixements que té sobre la cultura occidental. En efecte, anomena una tirallonga de personatges dels quals sembla saber-ne força, el suficient com per sospitar que aquest coneixement no l'ha aconseguit d'altra manera que mitjançant la lectura de llurs obres.

Per altra banda, la crítica que fa als blancs de no comprendre la idiosincràcia dels «indis» es reversible, en no saber (o voler?) destriar certes ideologies i ficar-les dins del mateix sac, cosa que si és correcta en quan als orígens (la tradició intel·lectual europea) no ho és pas en quan a les finalitats d'aquestes.

Segons Fromm (*La por a la llibertat*), la «secularització» del cristianisme i el conseqüent equipament de la societat europea per al gran salt expansionista no la produïren els físics, ni els polítics, ni els economistes, sinó Luter i la seva Reforma, introduint la seva influència en el més profund de les creences de la gent. A més, i respecte al lloc de Marx dins de la dicotomia ésser o guanyar (quin paral·lelisme amb el tenir o ésser frommià!) el filòsof europeu considera que l'humanisme d'aquest engreixa les files de l'alternativa de l'ésser, contràriament a l'afirmació no gaire raonada d'en Russell. Per a més aclariments em remeto als dos llibres d'en Fromm esmentats.

Respecte a l'afirmació del primitivisme dels indis, inadmissible certament, sembla recollida més aviat d'Engels, el qual prengué com a bones les teories d'evolucionisme social de Morgan. Marx en una carta a Vera Zassulitx, afirmà que les seves teories d'*El Capital* no eren «exportables» fora de l'Europa Occidental.

Comparteixo, en canvi la censura als genocidis fets en nom del progrés i precisament aquí rau la meua crítica al marxisme: a partir de la mercaderia estudia les relacions de producció i intenta canviar-les, en lloc de fer-ho amb la producció mateixa.

Finalment, i com a nova contradicció de Russell, vull remarcar que, en sentir-se solidari dels moviments independentistes europeus, oblida que la base ideològica d'aquests es nodreix quasi exclusivament del marxisme i de l'anarquisme, precisament.

Esperant que aquestes reflexions suscitin alguna mena de debat al voltant d'aquests interessants temes, m'acomio de vosaltres encoratjant-vos en la tasca del VIA FORA! i en totes les altres que teniu entre mans. ■

Llorenç Pineda

CONVERSA AMB TONI PUIG

Troblem en Toni Puig a l'I.M.A.E. (Institut Municipal de l'Animació i l'Esplai); ens rep amable i ens avisa que no té un dia dels més bons, que està cansat, però ens promet dir tota la veritat i només la veritat del que li preguntem. La conversació és llarga i agradable i quan donem l'entrevista per acabada seguim parlant. Els punts de vista del Toni i els nostres no van pas a l'hora. Nosaltres, però, com ell, creiem que el que cal és assegurar-se i parlar tranquil·lament d'aquest tema. Cal parlar a fons de si hi ha o no dirigisme cultural des de les institucions, del paper dels tècnics i del dels voluntaris, del de les institucions i del de les associacions (esplais, ateneus,...), etc.

Cal anar parlant de tot això i encara de més coses. Nosaltres estem disposats a fer-ho ja, i a Toni Puig li reservem una bona cadira.

Toni Puig neix a Callús (Bages) fa 39 anys. Estudia uns anys a Mataró, amb els Salesians, i posteriorment entra al seminari de Vic. «M'interessava per una colla d'activitats de tipus cultural o ritual (sempre m'ha agradat molt el rite) i em vaig trobar amb què una de les coses que més funcionaven al poble era el centre parroquial, i el centre parroquial el feia funcionar el mossèn, i on es feien mossens—que era qui portava l'animació del poble—era al seminari». Les activitats conjuntes amb alumnes, l'autogestió del temps lliure, etc., tot en un ambient molt permissiu i català—amb gent bastant progressista—, fan que avui afirmi que «tot el que he posat en pràctica en qüestions d'animació socio-cultural ho vaig aprendre a Vic». No obstant, la sotana desapareix del futur d'en Toni, ja que «quan apertes en una institució com aquesta amb l'autogestió, l'organització, etc., entres en contradicció amb la jerarquia; aleshores veus que el que busques no era ser capellà, sinó una experiència humana més ampla, una intervenció en la comunitat més extensa que la que feia el mossèn, i agafes altres camins». En sortir de Vic, s'està un any a Sant Jaume de Frontanyà, convivint amb en Xirínacs i acabant de perfilar la seva idea d'estudiar teologia.

«Sempre m'ha interessat molt tot el que sigui història de les religions i la comparació entre elles. Sobretot la d'arrel jueva

i l'hinduisme». Així, va a Barcelona i és el primer laic que estudia a la Facultat de teologia, amb la intenció d'anar a l'Índia a estudiar l'hinduisme. «Continua interessant-me tot el fet religiós perquè hi han coses per a les quals ni en la filosofia ni en l'animació socio-cultural trobes respostes. Hi han respostes que se t'escapen. En això sóc molt partidari dels teòlegs alemanys de l'alliberament i dels teòlegs sudamericans de l'alliberament més polític: ells ho comprenen tot amb una òptica de transcendència com fan alguns filòsofs».

— Col·labores a *Cavall Fort* en temes de religió. Ets creient?

— No ho sé, aquestes coses em sembla que no se saben. En plantejar-me escriure a *Cavall Fort* podia fer dos tipus de coses: parlar de déu i de la mare de déu en un sentit molt antropomòrfic, o donar una visió als nanos de què moltes accions de llur vida se'ls escapen i a partir d'aquí poder començar a pensar unes preguntes que a vegades no tenen resposta. Trobo important aquest segon aspecte i per això continuo fent-ho.

— Sorpren molt que el Toni Puig de *Cavall Fort* fos el coordinador general d'*Ajoblanco*...

— *Ajoblanco* era una revista molt ritual i en aquest aspecte era molt transcendent. Teniem un gran sentit d'esperança, d'alliberament. Aquests mateixos aspectes sur-

ten a *Cavall Fort* d'una altra manera. Les formes d'*Ajoblanco* i de la meua col·laboració a *Cavall Fort* són diferents, però el món que es dona és el mateix.

Alhora que estudia teologia, cap a l'any 69 entra a l'escola Heidi d'una manera força insòlita. «Recordo que quan vaig començar no suportava els nens, però sempre que m'he ficat en un lloc en què mínimament s'hi pogués col·laborar, de seguida he fet el mateix: he començat a treballar amb un grup de gent (el que fos, m'és igual) i a partir dels problemes reals he intentat tirar endavant una experiència». Allà dins troba la Magda, una mes-

ció i jo vaig muntar tot el que era el departament d'expressió, treballant amb l'Enric Puig –ara Director General de Joventut. Tot i que érem dos móns oposats, vam treballar molt bé i ens vam avenir moltíssim a l'hora de fer plantejaments.

– Poc després plega *Ajoblanco*. Com va anar això?

– A *Ajoblanco* jo era una espècie de pare anàrquic, cosa bastant difícil de fer. El final va ser espantós, perquè de vegades els pares anàrquics fan més de pares que d'anàrquics i quan la gent no accepta les regles del joc dius prou i se'n va tothom al carrer. Les regles del joc eren molt senzi-

tra que li ensenya a estar amb els nanos, a fer vida amb ells, a compartir moltes coses i a fer escola conjuntament. Aquesta experiència –«un temps molt important en la meua vida»– s'allargassa durant 10 anys, al final dels quals, a més de treballar a la Heidi, estudia teologia, coordina *Ajoblanco*, està a l'Escola a l'esplai i surt cada nit fins a les tantes de la matinada...

– L'Escola de l'esplai. Com hi entres? què hi fas?

– A la Heidi vaig descobrir el món dels nanos i casualment –fent titelles– vaig entrar a l'Escola de l'esplai. Aleshores allò era un lio del que acabaven de sortir en Quim Franch, l'Alfons Martinell, en Joan Baixas, etc.: la promoció anterior a la meua. Amb en Colomé i tota una colla de gent vam començar una nova promo-

lles: no estàvem a la seguretat social, però cobravem cada mes. Una colla va volguer entrar a la seguretat social i això comportava unes fortes despeses, per la qual cosa calia revisar la situació d'*Ajoblanco*. Si ens transformàvem en una empresa normal, amb seguretat social i tot, haviem de treballar vuit hores diàries, fer algú de director, etc. Com que el col·lectiu només volia la seguretat social i els calers i no fer un plantejament més seriós, el pare de la criatura que era jo, va dir: no, no jugo! I alguns vam quedar molt malament...

– S'aguantaria ara una revista com *Ajoblanco*?

– Penso que sí! Fins i tot la volem tornar a fer, ja que en aquests moments cal una revista així. Hauria de tenir els mateixos plantejaments, analitzant tot el que és la vida quotidiana. Així com llavors fèiem

una opció per les comunes i per aquests tipus de coses, ara fariem una opció per l'home públic amb tot el que comporta de sociabilització.

- I la tornàreu a treure en castellà?

- Sí, és clar. Penso que les revistes en català, amb tots els respectes, no es mantenen. Ja és suficient suïcidi treure una revista sense els plantejaments econòmics que s'haurien de tenir per fer-ho.

Cap a finals de la dècada dels 70, el *Ministerio de cultura* reuneix a Vallvidrera una sèrie de gent que, d'alguna manera, està vinculada a l'animació sociocultural. Toni Puig no ho veu clar i no ho segueix. Poc després, Rosa Maria Carrasco, del govern provisional de la Generalitat, intenta també fer coneixença i aglutinar la gent que es dedica a l'animació sociocultural, tot amb un esperit *amateur* i amb bona voluntat. Aquí sí que en Toni hi participa, però no acaba de fructificar «per un mal plantejament, vist des d'ara». Hi havia un bon projecte d'estudi, però va quedar en res.

- Com entres a l'ajuntament de Barcelona?

- Quan l'Enric Truñó, que m'havia conegut una mica a casa d'en Colomer, entrà a l'ajuntament, va veure que, en plantejaments sobre la joventut, jo sortia del comú denominador perquè no havia estat ficat en cap moviment. Devia pensar «aquest és més atrevit i potser sense gaire por ens monta un tinglado». Em va venir a veure i sense tenir ni idea del que es podia fer a l'ajuntament vaig començar a treballar-hi.

- Aleshores va muntar les Primeres Jornades d'Animació Cultural. Com ho va fer i amb quina finalitat?

- En Pradas veia clar que era interessant parlar del tema com havia intentat fer-ho el *Ministerio* i la Generalitat. Per altra banda, es trobava amb uns diners amb els que no sabia què fer i va tenir la idea de dir «no ens ho montem només els de cultura» i va agafar l'Eduard Delgado i a mi, que en aquell moment érem els dos desmelenats de l'ajuntament, i vam constituir un equip per organitzar les Jornades. Penso que el més important d'aquestes jornades fou que no vam intentar copiar ni el model francès, ni l'anglès, ni cap altre, i que va ser un intent de trobar-nos una colla de gent amb propostes molt diferents, des dels que volien animadors professionals, fins als que deien que de cap manera, passant pels que volien ajudar les associacions, etc. Va ser com una primera vomitada col·lectiva i pública

d'inquietuts i desitjos. Per desgràcia no s'ha continuat.

- Dins d'aquesta idea de desmarcar-se de qualsevol model, al catàleg de l'exposició hi ha una clara postura respecte a la professionalització dels animadors. Té continuïtat aquest programa?

- Actualment, l'Institut Municipal d'Animació i Esplai es basa en el programa de l'exposició, en els punts sobre el voluntariat. Així, un 95% dels recursos de l'I.M.A.E. es dediquen a la formació d'animadors voluntaris, mentre que un 5% va destinat a donar suport als professionals, ja que en el transcurs d'aquests anys ha sorgit una nova problemàtica que aleshores no hi havia: l'evolució dels equipaments municipals ha fet necessària l'existència d'uns tècnics que facin d'animadors socioculturals. Jo crec que el punt que caldria analitzar és aquest: per què s'han fet necessaris els animadors professionals.

- Per què s'han fet necessaris?

- Jo penso que s'han fet necessaris, en els Casals de Joves en concret, perquè els mateixos joves que en tenien la gestió s'han vist impossibilitats de tirar-lo endavant obrint cada dia. Hi ha una allau de problemes per gent conflictiva, per problemes de drogo-dependència, de marginació, de programació perquè la gent està acostumada a què li donguin tot fet, etc. que fa que la mateixa gent demani un tècnic alliberat. Aquest tècnic alliberat està cobrant i als quatre dies és un professional. Moltes vegades el tècnic es va atribuït la gestió del Casal, la decisió dels actes a fer, i aquí hi hauria la tendència a la professionalització «a la francesa»: ells fan els programes, ells decideixen, ells vetllen per la professió, etc. Malgrat això, penso que a Barcelona encara estem a temps d'aconseguir uns professionals que treballin en funció de comandes fetes pels ciutadans. Aquí és on està la batalla a guanyar: que els animadors no s'apoderin dels equipaments, sinó que comencin una feina amb la intenció de crear equips de voluntaris.

Continuo dient que la base és el voluntariat, però les condicions de la societat moderna i dels equipaments socioculturals fan necessària una feina d'animació feta per tècnics que s'hi dediquin plenament.

- Quan creus que ha d'haver un tècnic?

- Quan l'equip de voluntaris es veu incapacitat de fer funcionar l'equipament. Als Casals de Joves, als Casals Infants, obrir cada dia de 5 a 8, dissabtes inclosos, no és un treball que pugui fer-se voluntàriament. Ara bé, s'ha d'intentar que

hi participi el màxim nombre de voluntaris i el mínim de professionals. Un altre aspecte es dona en alguns barris on els Casals s'han convertit en uns espais per a joves residuals, problemàtics en molts aspectes, i l'equip gestor se'n va a l'aigua, amb l'excepció del Carmel, que són una gent molt preparada i saben molt bé el que estan fent.

- Potser no és tan important que hi hagi o no un alliberat dintre del grup, el que cal és que estigui controlat per la mateixa gent del grup. Així, si cal un alliberat, els calers poden sortir de l'administració, però la gestió ha d'anar a càrrec de la gent.

- Però hi han equipaments municipals que donen uns serveis, el poder dels quals està en mans d'una Junta Gestora. Aleshores s'han de fer uns acords municipals per preveure què fer quan les coses no funcionin. Dic això perquè em sembla que el problema és molt ampli i que tota la gent que estem treballant en animació socio-cultural no ens hem assegut d'una forma tranquil·la per parlar-ne. Cladria fer-ho per veure com està la situació dels animadors i del voluntarisme. Penso que hauriem d'anar a convocar unes Segones Jornades d'Animació Cultural.

- En el número de *Papers de Joventut* hi ha un article teu on fas una proposta que va més enllà dels Centres Cívics, on parles del treball en equip. A quin equip et refereixes?

- Al format per l'ajuntament i un representant de cada col·lectiu dels que ja funcionen al barri. En aquesta proposta no hi ha animador.

- Això marca una diferència amb el que s'ha vingut fent aquests darrers temps a Barcelona...

- El que ha distorsionat tot això dels Centres Cívics ha estat presentar el director administratiu (l'ama de laves com aquell qui diu) com animador socio-cultural. Aquest director administratiu és necessari per portar la gestió administrativa de l'edifici, la qual cal separar de la gestió cultural que pot ser feta per associacions en conveni amb l'ajuntament.

- Sempre que hem parlat d'animadors ho hem fet en funció del manteniment d'uns equipaments nous, però quina relació estableixen aquests amb les velles entitats moltes de les quals estant caient a trossos? les substitueixen?

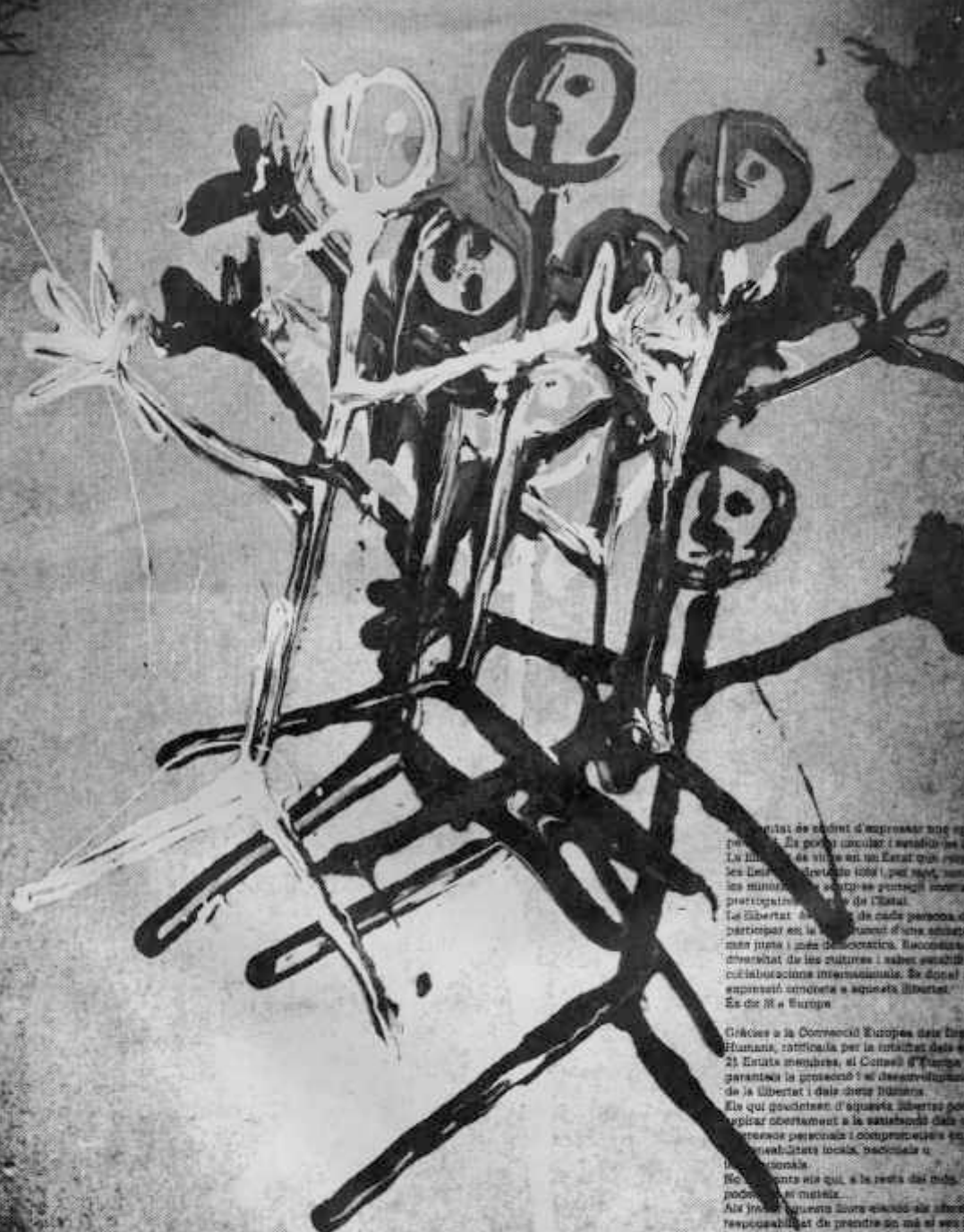
- En primer lloc penso que els equipaments nous sumen als que ja hi havien: no es tracta de suplantació. Una altra cosa important a fer és una anàlisi del funcionament de les associacions. Per a mi la majoria no funcionen perquè respo-

nen a un model de societat que no és l'actual. Ara la gent vol un tipus d'associacions on no estiguis lligat per una quota o per una ideologia molt concreta. Per tant, les entitats velles no haurien de tenir cap problema en dir «nosaltres no tenim joves», perquè els joves han de construir llurs entitats, on els joves dels anys 90 tampoc es trobaran bé.

- Quina és, però, la situació del jovent actualment?

- Jo penso que els joves estan més bé del que les institucions o grups de gent més gran ens pensem. No és que s'ho passin bomba, però s'ho monten bastant bé, fan bastantes més coses de les que ens pensem. Jo quan tenia aquesta edat feia coses sense ressó social encara, i no va ser fins als 21, 23 anys que no van començar a tenir-lo. De vegades demanem als joves una quantitat de coses que no se'ls pot demanar perquè estan en una època molt més d'experimentació. El que és cert és que han canviat moltes coses i la primera és que no hi ha treball, no tenen perspectives de tirar endavant, i això modifica molt el panorama: els dessola i els clava una injecció de pessimisme que nosaltres no teníem. No obstant, els joves continuen organitzant-se. Des de les institucions hem institucionalitzat massa el fenomen juvenil, l'hem volgut comprendre tant i ens hi hem volgut ficar tan a dins per donar-li recursos que se'ns ha escapat de les mans. Hem agafat molts paràmetres sociològics d'anàlisi però se'ns ha escapat la vida dels grups. Ho tenim tot molt computat, però no sabem com viuen, ni quins neguits tenen, ni quines són llurs il·lusions. Em sembla que reproduïm el que els passava als nostres pares. ■

Jaume Sobrevals i Eulàlia Castanys.

El dretal de cadient d'expressar una opinió personal. Es pot circular i establir les llibertats de viure en un Estat que respecti les llibertats de tots i, per tant, també per les minories i s'acompia portar-hi una certa participació en la vida de l'Estat. La llibertat és el dret de cada persona de participar en la vida d'un Estat i d'una ciutat, amb justícia i sense discriminació. Reconèixer la diversitat de les cultures i saber establir una interrelació internacional. És doncs una expressió amorosa a aquesta llibertat. És de llavors Europa.

Gràcies a la Convenció Europea dels Drets Humans, ratificada per la totalitat dels 25 Estats membres, el Consell d'Europa garanteix la protecció i el desenvolupament de la llibertat i dels drets humans. Els qui podrien d'aquesta llibertat poden aspirar obertament a la satisfacció dels seus interessos personals i col·lectius en un context de llibertat local, nacional i internacional.

No obstant això, a la resta del món, podria ser el mateix. Als Jocs Olímpics de Barcelona, els drets de responsabilitat de prendre en mà el seu futur. Les organitzacions internacionals europees no poden preveure de la participació completa. Mitjançant les eleccions al Parlament Europeu per sufragi universal directe, els ciutadans de tots els Estats membres del Consell d'Europa que integren amb la Comunitat Europea, no seran la prova singular. Donar suport Acta a la democràcia, el futur i la llibertat i una esperança per aquells que encara la necessiten.

CONEM FUTUR LA LLIBERTAT

CONSELL D'EUROPA,
AL SERVEI
DUS DRETS

Dia d'Europa
5 de maig de 1984
GENERALITAT DE CATALUNYA

ELS CREADORS

De la cultura subalterns esnobs
acaben, entre molts, de posar en curs
un mot nectari: creativitat!

Així encensats per l'aura dels lacais,
grimparan fins l'èxtasi celest
artistes, sociòlegs i tribuns.

Crear bellor, progrés, llocs de treball!

Com un sauri fal·laç suscita deus
al magi de l'obtús terratinent!

Creadors?

(Ara cal escombrar els fèms.)

Pere Quart